

**ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ - ΜΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΠΟΛΗ
ΤΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ, ΟΙ ΧΟΡΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΤΕΧΝΕΣ ΜΑΣ ΕΝΩΝΟΥΝ**

7^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

ΚΑΛΛΙΠΑΤΕΙΡΑ 2008

Ανάπτυξη παικτών. Ανάπτυξη για όλους.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΕΔΕΚ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΤΗΝ ΚΟΡΥΦΗ
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Εκπαίδευσης και Αρχικής
Επαγγελματικής Κατάρτισης

Γ' ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

**ΈΡΓΟ «ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΠΡΟΩΘΟΥΝ ΤΗΝ ΙΣΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ - ΚΑΛΛΙΠΑΤΕΙΡΑ»
ΈΡΓΟ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΟ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ / ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- ΠΡΟΛΟΓΟΣ	σελ. 2
- ΕΙΣΑΓΩΓΗ	σελ. 3
1) <u>ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΜΑΣ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΚΑΛΛΙΠΑΤΕΙΡΑ»</u>	σελ. 5
2) <u>ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ</u>	
- ΜΟΥΣΙΚΟΧΟΡΕΥΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ	σελ. 7
- ΠΟΝΤΙΑΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ	σελ.11
- «ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ» [Κατοίκων εκ περιοχής Σερβίων Κοζάνης]	σελ.15
- ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΑΡΑΚΑΤΣΑΝΑΙΩΝ Ν. ΗΜΑΘΙΑΣ «ΟΙ ΣΤΑΥΡΑΕΤΟΙ»	σελ.19
3) <u>ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΠΟΥ ΖΟΥΝ ΣΤΗΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ</u>	σελ.23
- ΠΟΝΤΙΑΚΑ ΕΘΙΜΑ – ΠΟΝΤΙΑΚΕΣ ΣΥΝΤΑΓΕΣ	σελ.23
- ΕΘΙΜΑ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΣΕΡΒΙΩΝ – ΚΟΖΑΝΗΣ « ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ »	σελ.24
- ΕΘΙΜΟ ΣΑΡΑΚΑΤΣΑΝΑΙΩΝ	σελ.26
- ΕΘΙΜΑ ΡΟΥΜΛΟΥΚΙΟΥ	σελ.27
- ΒΛΑΧΙΚΑ ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ(ΒΛΑΧΙΚΟΙ ΧΟΡΟΙ–ΒΛΑΧΙΚΕΣ ΣΥΝΤΑΓΕΣ)	σελ.30
- ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ	σελ.34
- ΘΡΑΚΗ – ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΡΩΜΥΛΙΑ –ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ	σελ.37
4) <u>ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ</u>	
- ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΓΕΝΙΚΑ	σελ. 39
-ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑΣ ΠΟΥ ΠΑΙΖΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ	σελ. 40
- ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ	σελ. 41
- ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΑΠΟ ΑΛΛΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	σελ.41
- ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ	σελ. 42
5) ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΔΑΣΚΑΛΟΙ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΜΑΣ	σελ. 49
6) ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	σελ.57

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Μέσα σε ένα αδιαμφισβήτητο σύνθετο ιδεολογικά , πολιτιστικά και κοινωνικά περιβάλλον, όπως αυτό δημιουργήθηκε από τις μεγάλες ανακατατάξεις των πληθυσμών , το σύγχρονο σχολείο για να ανταποκριθεί όσο γίνεται καλύτερα σ' αυτό πρέπει να στοχεύει στο να βοηθήσει τα παιδιά να αποκτήσουν δεξιότητες και να μάθουν να χρησιμοποιούν στρατηγικές που θα τους επιτρέψουν να σχηματίσουν έννοιες , κρίσεις , γενικεύσεις και σχήματα για την κατανόηση , την ερμηνεία και την αξιολόγηση της πραγματικότητας στην πολυπλοκότητά της .

Μέσα από τον εννοιολογικό εμπλουτισμό και την καλλιέργεια της κριτικής σκέψης πρέπει οι μαθητές να εξελιχθούν σε πρόσωπα τα οποία όχι μόνο να δέχονται τη διαφορετικότητα σ' όποιο επίπεδο κι αν υπάρχει αυτή , αλλά και να είναι σε θέση να συνεργάζονται με τις «αποκλίνουσες» , σε σχέση με τον πλειοψηφικό πληθυσμό , κατηγορίες παιδιών. Αποδοχή του διαφορετικού είτε αυτό είναι γλώσσα , θρησκεία ,νοητικό επίπεδο , σωματική διάπλαση δεν σημαίνει μια απλή ανοχή αλλά μια συνειδητή αλληλεπίδραση μέσω μιας αληθινής επικοινωνίας που θα οδηγήσει σε ένα δημιουργικό ενιαίο σύνολο ατόμων.

Η ενίσχυση της αντίληψης της συνεργατικότητας , άρα και της επικοινωνίας που θα την προϋποθέτει αλλά και τη δημιουργεί , μέσα από διάφορες δράσεις είναι και ο στόχος που θέτει το σχολείο μας για τις γενιές των παιδιών που θα φοιτήσουν σ' αυτό αρχίζοντας με το πρόγραμμα « Καλλιπάτειρα » . Μέσα από τις δράσεις του προγράμματος τα παιδιά ανέλαβαν πρωτοβουλίες ,ερεύνησαν ,αντάλλαξαν γνώμες , συζήτησαν, δοκίμασαν , κατανόησαν , οργάνωσαν , έλεγξαν . Τα αποτελέσματα : σ υ ν ε ρ γ ά σ τ η κ α ν .

Αισθάνομαι την ανάγκη να ευχαριστήσω θερμά :

- α) Τους συναδέλφους με εξάρχουσα τη γυμνάστριά μας ,για την εργασία που ο καθένας πρόσφερε και την άψογη συνεργασία που επέδειξαν .
- β) τους μαθητές του σχολείου μας που υπήρξαν πρόθυμοι εργάτες για την υλοποίηση των ιδεών που μαζί με τους δασκάλους τους ανέπτυξαν .
- γ) τους πολιτιστικούς συλλόγους της πόλης μας , και όλους όσους συνέβαλαν στην ολοκλήρωση αυτού του προγράμματος , ευελπιστώντας να είναι η αρχή μιας συνεχόμενης προσπάθειας ,προσέγγισης αυτού που λέγεται ανάπτυξη της ατομικότητας μέσα από την ομαδικότητα .

Με τιμή

*Η Δ/ντρια του Σχολείου
Γρηγοριάδου Παρασκευή*

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το πρόγραμμα « Καλλιπάτειρα » που λειτουργεί στο σχολείο μας από πέρυσι , προάγει την ισότητα στην κοινωνία , την ανάδειξη του σεβασμού στα ανθρώπινα δικαιώματα , την ανοχή στη διαφορετικότητα και την ιδέα της διαπολιτισμικότητας . Διαπολιτισμική εκπαίδευση σημαίνει αλληλεπίδραση , ανταλλαγή , αποδυνάμωση των ορίων – περιορισμών, αμοιβαιότητα , ανταποδοτικότητα και αλληλεγγύη . Μέσα από το πρόγραμμα οι μειονοτικοί μαθητές και μαθήτριες πρέπει να κερδίσουν την αναγνώρισή τους μέσα στο σχολείο και το κοινωνικό σύνολο . Ταυτόχρονα οι μαθητές και μαθήτριες των πλειονοτήτων πρέπει να μάθουν πως να ζουν ειρηνικά , θετικά , δημιουργικά με τις μειονότητες χωρίς προκαταλήψεις , στερεότυπα και διακρίσεις . Με το πέρας του προγράμματος ευελπιστούμε στην εδραίωση του σεβασμού στη διαφορετικότητα με ότι και αν σχετίζεται αυτή , θρησκεία , φυλή , μειονότητα , πολιτισμό , φύλο , κοινωνική θέση , ικανότητα ή ανικανότητα και να έχει μεταδοθεί η αλληλεγγύη , ο σεβασμός και η αποδοχή της διαφορετικότητας .

Η χώρα μας λειτουργώντας στα πλαίσια της παγκοσμιοποιημένης Ευρώπης , έχει ανοίξει τα σύνορά της και έτσι ο αλλοδαπός πληθυσμός έχει αυξηθεί . Βέβαια η μετανάστευση και εγκατάσταση πολλών ξένων δεν αποτελεί σημερινό φαινόμενο . Για να μπορέσουμε όμως να εκπαιδεύσουμε τα παιδιά μας πάνω στο θέμα της διαπολιτισμικότητας και διαφορετικότητας πρέπει πρώτα να καταλάβουμε και να γνωρίσουμε τον ίδιο μας τον εαυτό . Άραγε είμαστε όλοι το ίδιο κι εμείς που ζούμε χρόνια σ' αυτόν εδώ τον τόπο ; Τι κοινά στοιχεία έχουμε και τι διαφορετικά ; Η μουσική μας , οι τέχνες , ο πολιτισμός είναι όλα ίδια ή έχουμε και εμείς μεταξύ μας διαφορετικά χαρακτηριστικά ;

Το πρόγραμμα « Καλλιπάτειρα » που υλοποιούμε φέτος 2007 -08 στο σχολείο μας έχει τίτλο «ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ – ΜΙΑ ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΠΟΛΗ – ΤΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ , ΟΙ ΧΟΡΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΤΕΧΝΕΣ ΜΑΣ ΕΝΩΝΟΥΝ».

Τα Ελληνικά φύλα που ζουν στην Αλεξάνδρεια τα τελευταία χρόνια είναι πάρα πολλά . Πέρα απ' τους γηγενείς της περιοχής τους Ρουμλουκιώτες , ζουν και Πόντιοι , Θρακιώτες , Βλάχοι , Κοζανίτες , Γρεβενιώτες , Σαρακατσαναίοι , Μικρασιάτες αλλά και Μουσουλμάνοι και Αθίγγανοι . Είμαστε όμως όλοι αυτοί ίδιοι σ' όλα ; Αυτή λοιπόν τη διαφορετικότητα που έχουμε και εμείς οι ίδιοι οι Έλληνες όσον αφορά τα ήθη και έθιμα , την καταγωγή , την μουσική , τις τέχνες και τον πολιτισμό θέλουμε να κατανοήσουν τα παιδιά μας , οι μαθητές μας . Αν λοιπόν γνωρίσουν όλο αυτό το διαφορετικό πολιτισμό , γεωγραφικό , κοινωνικό στοιχείο που διαθέτουμε όλοι εδώ οι κάτοικοι της Αλεξάνδρειας , τότε θα μπορέσουν να κατανοήσουν ότι το διαφορετικό δεν είναι και κακό κι ας έχει κι άλλο χρώμα , άλλο

θρήσκευμα , γλώσσα και πολιτισμό . Όλοι ζούμε ειρηνικά και δημιουργικά στην πόλη μας κι
ας έχουμε και διαφορετική κουλτούρα και πολιτισμό .

Έτσι λοιπόν μαζί με τους μαθητές επισκεφθήκαμε αρκετούς πολιτιστικούς συλλόγους της
περιοχής μας και καταγράψαμε τραγούδια , χορούς , ήθη και έθιμα κάθε περιοχής , ιστορικά
στοιχεία και παιχνίδια . Τα παιδιά ήρθαν σ' επαφή με όλα τα παραπάνω στοιχεία κάθε
συνλόγου και γνώρισαν ότι είμαστε πολλοί διαφορετικοί Έλληνες εδώ στην Αλεξάνδρεια .
Ελπίζουμε πως όλα αυτά θα μπορέσουν να τ' αξιοποιήσουν θετικά στην αντιμετώπιση καθετί
«διαφορετικού» στη ζωή τους αλλά και να γνωρίσουν το πλούσιο και ποικίλο πολιτιστικό
προφίλ της Αλεξάνδρειας και της Ελλάδας .

Παρακάτω σας παραθέτουμε ένα μεγάλο μέρος του υλικού που συγκεντρώθηκε από τους
συνλόγους αλλά και από μαθητές μας Έλληνες και Αλλοδαπούς . Παιχνίδια , χοροί , ήθη και
έθιμα και άλλα πολιτιστικά στοιχεία που όλα μαζί συνθέτουν το παζλ της σύγχρονης
Αλεξάνδρειας , της σύγχρονης πόλης μας .

Υπεύθυνη
Γυμνάστρια του προγράμματος
« Καλλιπάτειρα »
Χαρέλα Κατερίνα

ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΜΑΣ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΚΑΛΛΙΠΑΤΕΙΡΑ»

Α. Στις 04/04/2008 το σχολείο μας επισκέφθηκε το Διαπολιτισμικό Δημοτικό Σχολείο Ελευθερίου – Κορδελιού .Κατά την επίσκεψή μας εκεί ,οι μαθητές μας έπαιξαν παιχνίδια μαζί με τους μαθητές του Διαπολιτισμικού σχολείου που προάγουν την ισότητα , την ιδέα της διαπολιτισμικότητας και την ομαδικότητα τη συνεργασία και τον αλληλοσεβασμό . Γνωρίστηκαν μεταξύ τους και αντάλλαξαν απόψεις και ιδέες . Τραγούδησαν τραγούδια από ξένες χώρες αλλά και ελληνικά, οι χορωδίες και των δύο σχολείων, και τέλος αντάλλαξαν και κάποια αναμνηστικά δώρα . Πραγματικά η επίσκεψη μας αυτή ήταν πολύ ευχάριστη για όλους μας και ιδιαίτερα για τους μαθητές μας . Ευχαριστούμε πολύ το Διευθυντή κ. Παπαδόπουλο και όλο το σχολείο που μας δέχθηκε και μας φιλοξένησε .

B. Επισκέψεις σε πολιτιστικούς συλλόγους της περιοχής Αλεξάνδρειας με σκοπό την έρευνα και καταγραφή από τους ίδιους τους μαθητές λαογραφικών, ιστορικών, πολιτιστικών στοιχείων καθώς και ηθών και εθίμων και παραδοσιακών παιχνιδιών από αντίστοιχες περιοχές που εκπροσωπούν οι σύλλογοι.

Ευχαριστούμε θερμά όλους τους συλλόγους που επισκεφθήκαμε για την πολύτιμη προσφορά τους .

Εδώ θα πρέπει να σημειώσουμε ότι δεν υπάρχουν οργανωμένοι σύλλογοι από όλες τις περιοχές των κατοίκων που διαμένουν στην Αλεξάνδρεια , γι' αυτό και αναφέρουμε ενδεικτικά ήθη και έθιμα αυτών των ανθρώπων που κατοικούν στην Αλεξάνδρεια ,όπως οι Βλάχοι , Μικρασιάτες , Θρακιώτες – Ανατολική Ρωμυλία , Γρεβενιώτες και Ηπειρώτες.

ΜΟΥΣΙΚΟΧΟΡΕΥΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Οι πρώτες προσπάθειες για την ίδρυση του συλλόγου ξεκίνησαν το 1971 . Μετά από πολλές προσπάθειες το 1980 γίνεται η σύσταση του συλλόγου επίσημα και δίδεται το όνομα «ΜΟΥΣΙΚΟΧΟΡΕΥΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ» . Το συγκεκριμένο όνομα δόθηκε στο σύλλογο γιατί σκοπός των ιδρυτών του ήταν να συνδυάσουν και τη μουσική και το χορό σαν βασικά στοιχεία του συλλόγου.

ΣΚΟΠΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥ : Η διάσωση και η διάδοση των εθίμων και των χορών της περιοχής Ρουμλουκιού, ήταν ο βασικότερος στόχος .

ΔΡΑΣΗ ΣΥΛΛΟΓΟΥ : Η δράση του είναι μεγάλη και πολύχρονη. Συμμετοχή του συλλόγου σε χορευτικά φεστιβάλ και εκδηλώσεις στην Ελλάδα αλλά και στο εξωτερικό (Ιταλία , Γαλλία , Πορτογαλία , Αίγυπτος , Κύπρος , Γερμανία , Σουηδία , Κροατία , Ολλανδία κ.α.) .

ΖΩΗ ΣΤΟ ΡΟΥΜΛΟΥΚΙ : Η περιοχή στο Ρουμλούκι ήταν βαλτώδης . Έτσι η ζωή ήταν σκληρή και δύσκολη. Το όνομα «Ρουμλούκι» το έδωσαν οι πρώτοι Οθωμανοί κατακτητές για το ανόθευτο και αμιγές του ντόπιου Ελληνικού πληθυσμό της . Προέρχεται από το Τούρκικο Ρουμ που θα πει Έλληνας – Ρωμιός και σημαίνει τη χώρα που κατοικείται από Έλληνες Χριστιανούς Ορθόδοξους .

Μόνιμη εγκατάσταση ανθρώπων στην περιοχή παρατηρείται ήδη από τους νεολιθικούς χρόνους . Αργότερα αποτελούσε τμήμα της Ομηρικής Ημαθίας γης , της “Ερατεινής Ημαθίας” όπως την χαρακτηρίζει ο Όμηρος . Τον 14^ο αιώνα κατακτήθηκε από τους Οθωμανούς Τούρκους και αποτέλεσε κτήμα (βακούφι) του Γαζή Εβρενός Μπέη όπου διαμοιράσθηκε η γη και κληρονομούνταν ως τσιφλίκια μέχρι και τους τελευταίους χρόνους της τουρκοκρατίας . Οι Ρουμλουκιώτες επέδειξαν οργανωμένη ένοπλη αντίσταση και συμμετείχαν σ’ όλες τις γενικές επαναστάσεις των Ελλήνων με αποκορύφωμα το 1822 . Επίσης κατά την εποχή του Μακεδονικού Αγώνα όλοι οι Ρουμλουκιώτες συμμετείχαν ενεργά σ’ αυτόν αναδεικνύοντας αρκετούς ντόπιους καπεταναίους [Θεοχάρης Κούγκας , Παναγιώτης Γερογρηγόρης – Αναγνωστάκης , Παπαντώνης και πολλοί άλλοι]

Ο ΜΥΘΟΣ ΤΟΥ Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΚΑΙ ΤΟ “ΚΑΤΣΟΥΛΙ” : Κάποιος μύθος της περιοχής εδώ μας λέει ότι στην περιοχή δόθηκε κάποια μάχη από τον Μ.Αλέξανδρο κατά την οποία οι γυναίκες της περιοχής βοήθησαν τους άντρες κι έτσι η μάχη ήταν νικηφόρα .

Για αυτό το λόγο ο Μ.Αλέξανδρος χάρισε στις γυναίκες από μία περικεφαλαία. Από τότε και στο εξής οι Ρουμλουκιώτισσες φορούσαν τη συγκεκριμένη στολή με το κατσούλι στο κεφάλι , μέχρι το 1930 .

Από τη δεκαετία αυτή και μετά αρχίζουν να έρχονται στο Ρουμλούκι Μικρασιάτες , Πόντιοι , και να εισρέουν και άλλα Ελληνικά φύλα από άλλες περιοχές της Ελλάδας κι έτσι να αλλοιώνεται η ομοιογένεια του ντόπιου Ρουμλουκιώτικου στοιχείου .

Η πλούσια γη του Ρουμλουκιού ήταν ο σημαντικότερος λόγος για να έρθουν κι άλλοι άνθρωποι από άλλες περιοχές της Ελλάδας όπως Γρεβενιώτες , Κοζανίτες , Ηπειρώτες , Βλάχοι , Θρακιώτες , Σαρακατσάνοι και άλλοι .Έτσι έγινε ένα πάντρεμα πολιτιστικών στοιχείων , καθημερινών συνθηθειών , ηθών και εθίμων .

Τα παιδιά της ΣΤ’ τάξης κατά την επίσκεψη μας στο σύλλογο γνώρισαν πολύ καλά τη Ρουμλουκιώτικη φορεσιά (η ανδρική λέγεται **ΜΠΟΛΜΠΟΤΣΑ** και η γυναικεία **ΚΑΤΣΟΥΛΙ**)

αφού ντύσαμε μια μαθήτριά με την φορεσιά και δέσαμε με παραδοσιακό τρόπο ένα κατσούλι – περικεφαλαία [ελάχιστοι είναι οι άνθρωποι εν ζωή που γνωρίζουν τον τρόπο δεσίματος εφόσον υπάρχουν έτοιμα κατσούλια πλέον]. Η στολή είναι από τις ομορφότερες στην Ελλάδα και χαρακτηρίζεται ως «κατσούλι Γιδά Ημαθίας».

Ευχαριστούμε θερμά τον Μουσικοχορευτικό Όμιλο Αλεξάνδρειας και τον Πρόεδρό του κ. Πάδιο Απόστολο για τις πολύτιμες πληροφορίες που μας έδωσε . Επίσης την κα Πόπη Δημητρίου που μας έδειξε το δέσιμο του κατσουλιού.

Διοικητικό Συμβούλιο συλλόγου εν έτη 2007 -08 :

Παδιάς Απόστολος

Δημητριάδου Ευαγγελία

Χαραλαμπίκη Βούλα

Κούγκα Σταυρούλα

Μακρυγιάννης Βασίλειος

Κατσογιάννης Βασίλειος

Τσιάπλας Βασίλειος

- Με εξίσου αξιόλογη δράση υπάρχει και ο λαογραφικός σύλλογος ντόπιων Αλεξάνδρειας «**ΤΟ ΡΟΥΜΛΟΥΚΙ**» .

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΟΝΤΙΩΝ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Ο Ποντιακός σύλλογος στην Αλεξάνδρεια ιδρύθηκε το 1958 .

Οι πρώτοι Πόντιοι ήρθαν στην περιοχή μας το 1922 – 23 με τη Μικρασιατική καταστροφή .

Οι Πόντιοι της περιοχής Αλεξάνδρειας κατάγονται κυρίως από τις παρακάτω περιοχές : Τραπεζούντα (πρωτεύουσα Πόντου) , Κερασούντα ,Αμισσός (έπειτα ονομάστηκε Σαμσουντα) , Όφισ (πατρίδα του Δημητρίου και Αλεξάνδρου Υψηλάντη) , Κολχίς (η αρχαία Κολχίδα γνωστή από το χρυσόμαλλο δέρασ και τον Ιάσωνα) , Ματσούκα ,κ.λ.π. .

Ως ξενόφερτοι , οι Πόντιοι , στην αρχή αντιμετώπιστηκαν από τους ντόπιους με ψυχρότητα και καχυποψία. Αυτό ήταν δικαιολογημένο από μία άποψη γιατί οι ντόπιοι –Ρουμλουκιώτες δεν γνώριζαν ότι είναι και αυτοί Έλληνες, επειδή δεν μιλούσαν καθαρά Ελληνικά αλλά Ποντιακά και λίγα Τούρκικα .

Πρίν τη Μικρασιατική καταστροφή οι Πόντιοι που ζούσαν στην περιοχή του Πόντου ήταν περίπου 3.000.000 . Ζούσαν αρμονικά Μικρασιάτες , Αρμένιοι και Τούρκοι . Στα παράλια του Πόντου ανθούσε το εμπόριο , ενώ στο εσωτερικό της περιοχής ασχολούνταν με την κτηνοτροφία τα λεγόμενα παρχάρια (κοπάδια) .

Σιγά – σιγά όμως άρχισαν να φεύγουν προς τη Ρωσία κάποιοι , ώσπου μετά ήρθε και η Μικρασιατική καταστροφή και διώχτηκαν όλοι προς την Ελλάδα (με την ανταλλαγή των πληθυσμών) . Η 19^η Μαΐου έχει καθιερωθεί ημέρα τιμής – μνήμης για τη γενοκτονία των Ποντίων . Είναι η ημερομηνία που εισέβαλαν οι Τούρκοι στην Αμισσό (Σαμσουντα) και έγινε μεγάλη σφαγή .

ΠΟΝΤΙΑΚΟΙ ΧΟΡΟΙ : Επίσημα έχουμε 66 καταγεγραμμένους ποντιακούς χορούς . Οι βασικοί χοροί είναι : Τις, ομάλ , διπάτ , σερεντίτσα , λετσίνα , κότσαρι . Επίσης υπάρχουν και οι Πολεμικοί χοροί . Ο 1^{ος} πολεμικός χορός είναι ο Πυρίχιος χορός Σέρα (από το πυρ = πόλεμος) . Σύμφωνα με τον Όμηρο οι Μυρμιδόνες χόρεψαν αυτό το χορό πάνω από το πτώμα του Αχιλλέα . Ο 2^{ος} πολεμικός χορός είναι το Πιτσάχ (χορός μαχαιριών) . Οι υπόλοιποι χοροί είναι μεικτοί . Καθαρά ανδρικός χορός είναι ο Πυρίχιος- Σέρα και καθαρά γυναικείος χορός από την περιοχή Πάφρας δυτικά του Πόντου είναι το «Θανατή Λάγγεμα» (αντίστοιχος με το χορό του Ζαλόγγου) .

ΜΟΥΣΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ : Το πρώτο μουσικό όργανο στον Πόντο ήταν ο ζουρνάς (πνευστό) , το αγγείο (γκάιντα) και η φλογέρα . Αργότερα εμφανίστηκε το κλαρίνο στην περιοχή του Καρς και πιο μετά η λύρα (κεμετζές με 3 χορδές) , και το νταούλι .

ΠΟΝΤΙΑΚΑ ΦΑΓΗΤΑ : Σουρβάς , φαγητά με ζυμαρί , Σιρόν, χαβίτες , πισία , πηροσκι .

ΠΟΝΤΙΑΚΗ ΦΟΡΕΣΙΑ : Η γυναικεία φορεσιά λέγεται ΖΙΠΟΥΝΑ (προέρχεται από τη Βυζαντινή φορεσιά) και η ανδρική ΖΙΠΚΑ και αποτελούνται από πολλά κομμάτια (σπαρέλι , κατιφές , λεχόρ , τάπλα , σελαχλίκια , κάμες και αξεσουάρ) .

Κατά την επίσκεψη της Γ' τάξης του 7^{ου} Δημοτικού Σχολείου Αλεξάνδρειας στον Ποντιακό σύλλογο Αλεξάνδρειας έγινε συζήτηση και καταγραφή του παραπάνω υλικού από τους μαθητές . Επίσης ο χοροδιδάσκαλος του συλλόγου έμαθε στα παιδιά έναν ποντιακό χορό (Ομάλ απλό) και έπαιξαν ένα μουσικοκινητικό ποντιακό παιχνίδι τη Μυτερίτσα με το οποίο τα παιδιά διασκέδασαν πολύ .

Ευχαριστούμε θερμά όλο το διοικητικό Συμβούλιο , του συλλόγου και ιδιαίτερως την κα Βασιλική Κεμπαλίδου για τη βοήθειά τους στην έρευνά μας .

Διοικητικό Συμβούλιο Ποντιακού συλλόγου εν έτη 2007 -08 :

Θεοδωρίδης Σάββας – Πρόεδρος

Κεμπαπίδου Βασιλική – Αντιπρόεδρος

Κοταρίδης Χαρίλαος – Γραμματέας

Αρβανιτοπούλου Παρθένα – Ταμίας

Κυνηγόπουλος Θεμιστοκλής - μέλος

Παπαγερίδης Στυλιανός – μέλος

Φενερίδης Ελευθέριος – μέλος

Νικολαΐδου Ευρώπη – μέλος

Τσιφλίδου Σοφία – μέλος

Επίσης ευχαριστούμε θερμά τους χοροδιδασκάλους Τσαγκαλίδη Στέφανο και ιδιαίτερος τον Λάχανη Ευάγγελο που μας δίδαξε τον ποντιακό χορό και το ποντιακό παιχνίδι .

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ “ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ”

Ο Σύλλογος “ ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ ” ιδρύθηκε στην Αλεξάνδρεια το 1982 και τα μέλη του προέρχονται από τα χωριά της περιοχής Σερβίων Κοζάνης [Πλατανόρευμα Καστανιά , Ελάτη ,Τριγωνικό , Μ.εταζά , Λιβαδερό , Σκούλιαρη , Καταφύγι , Γούλες] .

Σκοπός του συλλόγου ήταν και είναι η αναβίωση των εθίμων της περιοχής , τα παραδοσιακά τραγούδια και οι χοροί και γενικά να κρατήσουν τις ρίζες τους οι άνθρωποι που κατάγονται από τις παραπάνω περιοχές που ανέφερα .

Στο Σύλλογο λειτουργούν τρία χορευτικά τμήματα , ένα λαογραφικό μουσείο και οι άνθρωποι του συλλόγου προσπαθούν να αναβιώσουν πολλά έθιμα της περιοχής τους . Επίσης συμμετέχουν και σε όλες τις πολιτιστικές δραστηριότητες της Αλεξάνδρειας .

Η ονομασία “ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ” δόθηκε από τα πρώτα μέλη του συλλόγου , εμπνευσμένοι από το φυτό – λουλούδι αμάραντος το οποίο φύεται στα χωριά της περιοχής Σερβίων . Όπως το συγκεκριμένο λουλούδι δεν «μαραίνεται» ποτέ έτσι κι ο σύλλογος να μην διαλυθεί ποτέ !

Στην περιοχή της Αλεξάνδρειας , σύμφωνα με τα καταστατικά του συλλόγου , κατοικούν περίπου 200-250 οικογένειες .

Η ΖΩΗ ΣΤΑ ΧΩΡΙΑ ΤΟΤΕ : Η ζωή των ανθρώπων στα χωριά τους τα παλαιότερα χρόνια ήταν πολύ δύσκολη . Η θέση της γυναίκας ήταν πολύ σημαντική αλλά ταυτόχρονα και σκληρή γιατί κάνανε όλες τις δουλειές (αγροτικές , γεωργικές , σπίτι , οικογένεια , κτηνοτροφία) . Η μόνη διασκέδασή τους ήταν το «νυχτέρι» . Σ' αυτό το είδος «διασκέδασης» μαζευόντουσαν πολλές γυναίκες μαζί τη νύχτα , που είχαν το μόνο ελεύθερο χρόνο , και ασχολούνταν με χειροτεχνίες και υφαντουργία .

Οι άνδρες ασχολούνταν καθαρά και μόνο με το επάγγελμά τους (γεωργός , κτηνοτρόφος , τεχνίτης) . Ο κόσμος ασχολούνταν κυρίως με την κτηνοτροφία , τη γεωργία και λίγα ήταν τα τεχνικά επαγγέλματα (κουρέας , τσαγκάρης , μαραγκός , σιδεράς , σαμαράς , πεταλωτής) . Η ενδυμασία των ανθρώπων ήταν διαφορετική από τη σημερινή και όλα τους τα ρούχα ήταν υφαντά στον αργαλειό , χειροποίητα [Σιγκούνι , πουκάμισο , κάππα , μαλέτο] . Τα μεταφορικά μέσα της εποχής ήταν συγκεκριμένα το μουλάρι , το γαϊδούρι , τα άλογα και τα κάρρα . Το αυτοκίνητο ήρθε στην περιοχή περίπου το 1955 .

Τα εκπαιδευτικό σύστημα της εποχής διακρινόταν για την αυστηρότητά του . Οι δάσκαλοι ήταν τοπικοί και πληρώνονταν με υλικά αγαθά (γεωργικά προϊόντα) . Κάθε χωριό όμως , είχε το σχολείο του και φοιτούσαν σ' αυτά περίπου 400 μαθητές . Η διατροφή των ανθρώπων στα χωριά ήταν λιτή και υγιεινή : Τυροκομικά προϊόντα , κρέας και αυγά παραγωγής , λαχανικά , τραχανάς , πληγούρι , κουρκούτι , λάχανα ξερά, πίτες κ.α.

Η διασκέδαση των ανθρώπων ήταν μόνο στις μεγάλες γιορτές του χρόνου και στις κοινωνικές εκδηλώσεις (όπως γάμος) Πάσχα , Χριστούγεννα. Διασκέδαζαν οι άνθρωποι στον αυλόγυρο της εκκλησίας τραγουδώντας μόνο με το στόμα ή αργότερα με το βιολί και κλαρίνο . Οι πιο αντιπροσωπευτικοί χοροί τους ήταν ο τσάμικας , στα τρία και ο συρτός .

Όμως όλες αυτές οι σκληρές συνθήκες διαβίωσης , η φτώχεια , το άγονο της περιοχής και η ανεργία καθώς οι εποχές εξελίσσονταν , ανάγκασαν τους ανθρώπους να αναζητούν πιο εύφορα εδάφη , και περιοχές όπου θα μπορούσαν να εξασφαλίσουν εργασία . Έτσι το 1960 ήρθαν οι πρώτοι Κοζανίτες στον πλούσιο κάμπο της περιοχής μας .

Κατά την επίσκεψή της Δ' τάξης του 7^{ου} Δημοτικού Σχολείου Αλεξάνδρειας στο Σύλλογο στις 09 / 04 / 2008 έγινε συζήτηση και καταγραφή από πλευράς μαθητών των παραπάνω πληροφοριών με τη βοήθεια του Διοικητικού Συμβουλίου και κάποιων ηλικιωμένων ανθρώπων , που σκόπιμα παρευρέθησαν εκείνη την ημέρα στα γραφεία του συλλόγου για να βοηθήσουν στην έρευνά μας .

Ευχαριστούμε θερμά την κα Μαρία Πολίτη-Σοφού
τον κ. Γιώργο Πολίτη (Ελάτη-Κοζάνης)
τον Αστέριο Σταμκόπουλο –Νικ.(Πλατανόρευμα –Κοζάνης)
τον Νικόλαο Αγοραστό – Ευαγγ. (Λιβαδερό-Κοζάνης)

Ευχαριστούμε θερμά όλο το διοικητικό Συμβούλιο , του συλλόγου για το 2007-08 :

Σταμκόπουλος Νικόλαος τ.Αστερίου – Πρόεδρος

Σαμαράς Νικόλαος – Αντιπρόεδρος

Λέκκας Αντώνιος – Γραμματέας

Σταμκόπουλος Νικόλαος τ. Μάρκου – Ταμίας

Λεκκας Σταύρος – μέλος

Τσαγκαλίδης Στέφανος - μέλος

Λαμπρόπουλος Χρήστος – μέλος

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΑΡΑΚΑΤΣΑΝΑΙΩΝ Ν. ΗΜΑΘΙΑΣ «ΟΙ ΣΤΑΥΡΑΕΤΟΙ»

Το 1976 ιδρύθηκε στο Ν. Ημαθίας ο σύλλογος Σαρακατσαναίων με έδρα την Αλεξάνδρεια . Σκοπός του συλλόγου ήταν η γνωριμία και η σύσφιξη των σχέσεων των Σαρακατσαναίων, καθώς επίσης και η διατήρηση των εθίμων τους. Το όνομα «Σταυραετοί» δόθηκε από τα ιδρυτικά μέλη στο σύλλογο, γιατί συμβολίζει το είδος του αετού που πετά ψηλά στα βουνά , όπως ακριβώς ζούσαν και οι Σαρακατσαναίοι τα προηγούμενα χρόνια.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥ : Σκοπός του συλλόγου είναι η διατήρηση της παράδοσης, μέσω της συλλογής παραδοσιακών αντικειμένων, της πραγματοποίησης του ετήσιου χορού του συλλόγου, της συμμετοχής σε εκδηλώσεις πολιτιστικού περιεχομένου όπως το Σαρακατσάνικο αντάμωμα στο Περτούλι όπου αναβιώνουν παλιά έθιμα και της

συμμετοχής, «στη γιορτή της πίτας» στην Αλεξάνδρεια. Επίσης στο σύλλογο λειτουργεί παιδικό χορευτικό τμήμα με σκοπό τη διατήρηση της μουσικοχορευτικής τους παράδοσης.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που διαθέτει ο σύλλογος, στο νομό μας κατοικούν περίπου 300 οικογένειες Σαρακατσαναίων και πιο συγκεκριμένα στα χωριά Κλειδί, Τρίκαλα, Νεοχώρι, Επισκοπή, Στενήμαχος, Αγία Μαρίνα, Καμποχώρι, Βρυσάκι, Σκυλίτσι και στην Αλεξάνδρεια.

Οι πρώτοι Σαρακατσαναίοι άρχισαν να εγκαθίστανται μόνιμα στο Νομό από το 1935. Το μεγαλύτερο όμως μέρος τους εγκαταστάθηκε μόνιμα μετά το 1950, δηλαδή μετά το τέλος του Εμφύλιου πολέμου και ασχολήθηκε τόσο με τη γεωργία όσο και με την κτηνοτροφία.

ΤΡΟΠΟΣ ΖΩΗΣ ΤΑ ΠΑΛΑΙΟΤΕΡΑ ΧΡΟΝΙΑ – ΝΟΜΑΔΕΣ:

Η μοναδική τους ασχολία ήταν η κτηνοτροφία. Δεν διέθεταν μόνιμο τόπο διαμονής παρά μοίραζαν το χρόνο τους ανάμεσα στα χειμαδιά, τους χειμωνιάτικους μήνες (κάμπος ή παραθαλάσσιο μέρος) και στα βουνά κατά την καλοκαιρινή περίοδο. Τα κυριότερα χειμαδιά για τους Σαρακατσαναίους του Νομού μας ήταν η Χερσόνησος της Κασσάνδρας, ενώ τα βουνά στα οποία ανέβαιναν το καλοκαίρι ήταν το Βέρμιο και του Καΐμακτσάλαν.

Κύρια μορφή οργάνωσης του κτηνοτροφικού τους βίου ήταν τα τσελιγκάτα, τα οποία ήταν μια μορφή συνεταιρισμού, αποτελούνταν από πολλές κτηνοτροφικές οικογένειες με αρχηγό τον τσέλιγκα ο οποίος διαχειριζόνταν όλο το τσελιγκάτο. Οι Σαρακατσαναίοι έμεναν σε καλύβια και όχι σε σπίτια, τα λεγόμενα «κονάκια», τα οποία ήταν φτιαγμένα από φτέρη, καστανιές, λούρο ή καλάμια. Στις διανυκτερεύσεις τους στην ύπαιθρο κατά τη μετακίνησή τους, έμεναν σε πρόχειρες σκηνές τις λεγόμενες «τσατούρες». Έντονη ήταν και είναι η αγάπη των Σαρακατσαναίων για τα βουνά, τη φύση και την ελευθερία λόγω του χαρακτήρα τους και της συνεχούς ενασχόλησής τους με την κτηνοτροφία.

Λιτή ήταν η διατροφή τους, η οποία αποτελούνταν από προϊόντα παραγωγής τους, όπως τυροκομικά, κρεατικά, ζυμαρικά και πίτες. Η ενδυμασία τους ήταν προϊόν της οικοτεχνίας, καθώς κάθε κονάκι είχε και τον αργαλειό του, και ήταν αποκλειστικά μάλλινη και ιδιαίτερα βαριά και ζεστή.

Οι γυναίκες Σαρακατσάνες κατείχαν πολύ σημαντική θέση στην οικογένεια, όμως η ζωή τους ήταν ιδιαίτερα σκληρή, γιατί παράλληλα με την ανατροφή των παιδιών και την οικοτεχνία ασχολούνταν σε καθημερινή βάση και με την κτηνοτροφία. Τα κορίτσια συνήθως δεν πήγαιναν στο σχολείο, σε αντίθεση με τα αγόρια τα οποία πήγαιναν σχολείο, για να μάθουν να γράφουν και να μετράνε έχοντας ως απώτερο σκοπό την ορθότερη διαχείριση (αγοραπωλησίες) του βιού τους. Το σχολείο λειτουργούσε μόνο τα καλοκαίρια και η συνολική

εκπαίδευσή τους κρατούσε δύο με τρία καλοκαίρια!!! Κάθε τσελιγκάτο πλήρωνε το δάσκαλο που ερχόταν στα κονάκια τους στο βουνό και μάθαινε στα παιδιά τους γράμματα.

Ο παραπάνω τρόπος ζωής των Σαρακατσαναίων αν και δύσκολος , ήταν ευχάριστος για τους ίδιους. Ο βασικότερος λόγος όμως που σταμάτησαν αυτή τη ζωή, ήταν ο πόλεμος του 1940. Στη δεκαετία του 1940-50 και κατά τη διάρκεια του εμφυλίου πολέμου δεν ήταν δυνατή η παραμονή τους στα βουνά λόγω των ανταρτών. Έτσι εγκαταστάθηκαν σε πόλεις και χωριά και προσαρμόστηκαν στις συνθήκες και τις ιδιαιτερότητες της καινούριας τους ζωής. Σήμερα Σαρακατσαναίους συναντά κανείς σε όλο το εύρος του ελλαδικού χώρου , από την Πελοπόννησο ως τη Θράκη. Επίσης Σαρακατσαναίοι ζουν στη Βουλγαρία και τα Σκόπια. Στη Βουλγαρία υπολογίζεται ότι ζουν περίπου 15.000 – 20.000 Σαρακατσαναίοι οι οποίοι μιλούν την ελληνική γλώσσα. Από τα Σκόπια ήρθαν στην Ελλάδα το 1960 οι περισσότεροι και σήμερα έχουν μείνει εκεί ελάχιστοι. Δεν υπάρχει επίσημα καταγραφή για τον ακριβή αριθμό των Σαρακατσαναίων που κατοικούν στη χώρα μας, αλλά υπολογίζεται ότι είναι περίπου 500.000.

ΜΟΥΣΙΚΗ – ΧΟΡΟΙ: Πριν το 1930 δεν υπήρχαν μουσικά όργανα μόνο η φλογέρα και η τζαμάρα (είδος φλογέρας) και τραγουδούσαν με το στόμα και συνοδεία της φλογέρας. Μετά το 1950 ήρθε στη ζωή τους το κλαρίνο . Οι πιο χαρακτηριστικοί χοροί τους ήταν και είναι ο συρτός, ο τσάμικος, στα τρία και ο σταυρωτός ο οποίος χορεύονταν με τέσσερα άτομα που σχημάτιζαν ένα είδος σταυρού.

Κατά την επίσκεψη της Ε΄τάξης του 7^{ου} Δημοτικού Σχολείου της Αλεξάνδρειας στο σύλλογο των Σαρακατσαναίων «οι Σταυραετοί» , έγινε συζήτηση με τα μέλη του συλλόγου και καταγραφή όλων των παραπάνω πληροφοριών από τους μαθητές.

Ευχαριστούμε θερμά τα μέλη του Συλλόγου:

Καραγιάννης Στέργιος - πρόεδρος

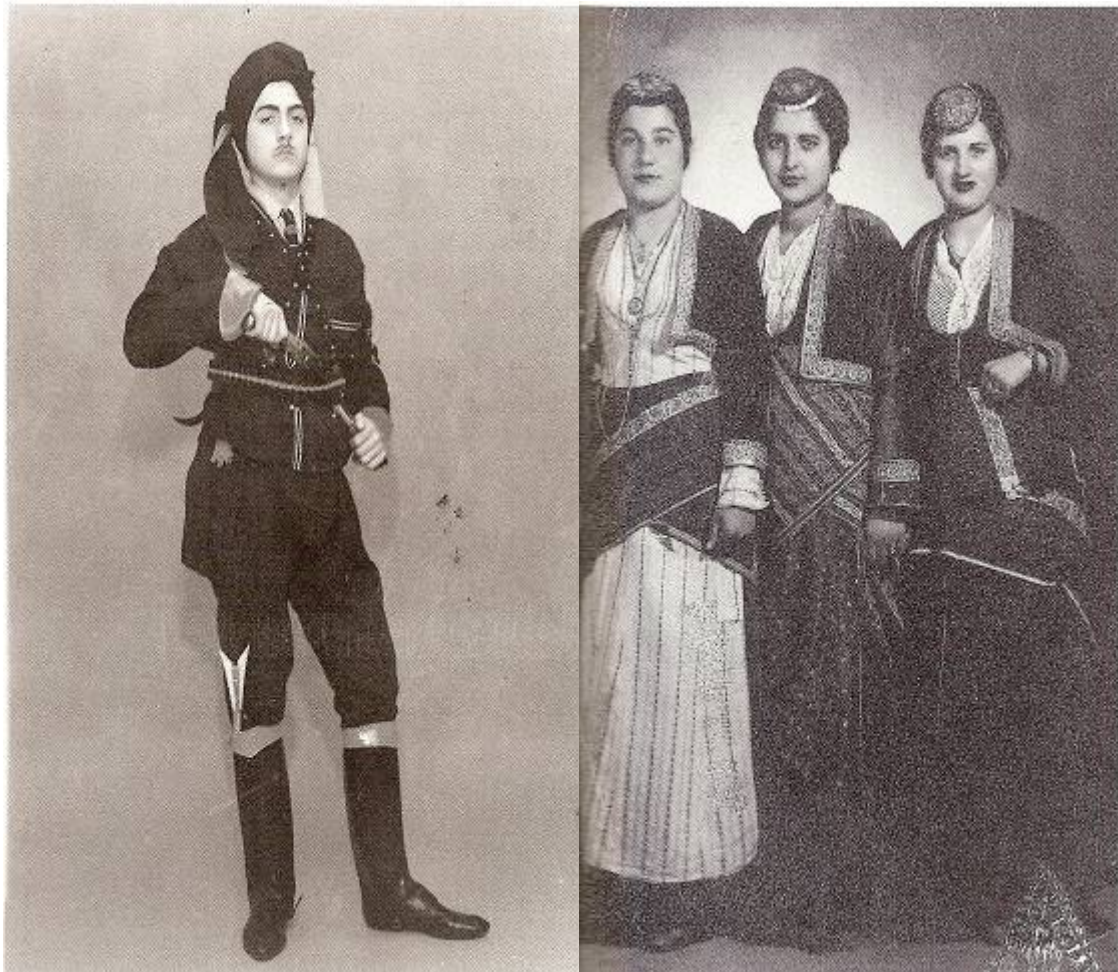
Σούρλας Κωνσταντίνος

Κυργιάννης Κωνσταντίνος

Κωτούλας Χρήστος

ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΠΟΥ ΖΟΥΝ ΣΤΗΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ

Ποντιακά Έθιμα :

Ανδρική και γυναικεία ποντιακή φορεσιά

1. Το έθιμο του Καβουρμά. Γίνεται Χριστούγεννα όπου οι Πόντιοι γλεντούν και καβουρδίζουν χοιρινό κρέας
2. Το έθιμο του Κλείδωνα : 23 – 24 Ιουνίου (Αϊ Γιάννης)
3. Οι Μομόεροι : Πρόκειται για αρχαίο έθιμο που έχει τις ρίζες του στην εποχή του Διονύσου .Τα Μομοέρια βγαίνουν το 12ήμερο των Χριστουγέννων ως τα Φώτα για να διώξουν τους Καλικαντζάρους. Αποτελούνταν από 12 άντρες (όσοι οι μήνες του χρόνου) και με χορευτικές κινήσεις έδιωχναν τους καλικαντζάρους . Φορούσαν

φουστανέλες και περικεφαλαία στο κεφάλι – όπως του Μ. Αλεξάνδρου και κρατούσαν ένα ξύλο στο χέρι . Παλαιότερα φορούσαν προβιές ζώων όπως οι σάτυροι αλλά επειδή ήθελαν να δείξουν ότι έχουν σχέση με την Ελλάδα φόρεσαν φουστανέλα και περικεφαλαία (σύνδεση Πόντου – Ελλάδας) .

4. Τα Ταφεία : Έθιμο της περιοχής Ματσούκας . Το έχουν διατηρήσει στα Σούρμενα (Ποντιακή περιοχή Αθηνών) . Την Κυριακή του Θωμά πάνε στα κοιμητήρια και προσφέρουν εδέσματα στη μνήμη των νεκρών . Σε άλλες περιοχές το έθιμο αυτό το έχουν και το τελούν την ημέρα του Αγίου Πνεύματος .

Ποντιακές Συνταγές :

1. Πασκιδάν : γιαούρτι το οποίο σταγγίζανε καλά και του βάζανε αλάτι για να διατηρηθεί .
2. Κιντέας : Βάζομε μέσα στην κατσαρόλα νερό με κομμένες τσουκνίδες (Κιντέατα) και περιμένομε να βράσουν καλά .Κατόπιν προσθέτομε σιμιγδάλι κα το ανακατεύομε καλά και στο τέλος προσθέτομε τσιγαρισμένο βούτυρο και το φαγητό είναι έτοιμο .
3. Σουρβάν (ποντιακή σούπα) : Βράζομε το νερό στην κατσαρόλα. Τηγανίζομε βούτυρο με κρεμμύδια και λίγο δυόσμο , μετά προσθέτομε κορκότα (ποντιακός τραχανάς) και όλα μαζί τα αδειάζομε στην κατσαρόλα με το βρασμένο νερό . Μετά διαλύομε δύο κουταλιές σούπας πασκιδάν σε κρύο νερό και το βάζομε και αυτό στην κατσαρόλα και αφού βράσει λίγο το κατεβάζομε και η σούρβα είναι έτοιμη .
4. Μαλέζ : Τσιγαρίζομε βούτυρο , ρίχομε λίγο – λίγο αλεύρι και το ανακατεύομε ώσπου να πάρει καφέ χρώμα . Μετά ρίχομε λίγο νερό δύο τρεις φορές και το ανακατεύομε , ύστερα ρίχομε λίγο τυρί και σε λίγο είναι έτοιμο το Μαλέζ .
5. Χασίλ : Τσιγαρίζομε βούτυρο με κρεμμύδια , ρίχομε νερό και αφού βράσει , ρίχομε τα κορκότα (ποντιακός τραχανάς) και είναι έτοιμο και πυκτό το χασίλ σαν το πιλάφι .
6. Μαυρολάχανα : Βράζομε πρώτα φασόλια και καλαμπόκι αλεσμένο . Μετά προσθέτομε τα μαύρα λάχανα κομμένα και αφού βράσουν προσθέτομε κορκότα . Τσιγαρίζομε λάδι με κόκκινο πιπέρι και κρεμμύδια και κατόπιν τα προσθέτομε στην κατσαρόλα και τα μαυρολάχανα είναι έτοιμα .

Έθιμα περιοχής Σερβίων – Κοζάνης (ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ) :

1. Βασιλιάδες : Την Πρωτοχρονιά 10 παιδιά ντυμένα με φουστανέλες έβγαιναν στα χωριά και έλεγαν τα κάλαντα – ΡΟΚΑΤΣΑΡΙΑ .
2. Χάσκας : Την Κυριακή των Απόκρεων δένουν ένα αβγό βρασμένο με μία κλωστή σ' έναν πλάστη .Και όπως αιωρούν το αβγό πρέπει κάποιο παιδί να το πιάσει με το

στόμα . Ο πλάστης συμβολίζει το Θεό , η κλωστή το νήμα της ζωής και το αβγό την τύχη . Έτσι λοιπόν το στόμα κλείνει με αβγό , ακολουθεί η νηστεία και θα ξανανοίξει το Πάσχα που θα φάμε πάλι αβγά .

3. Λαζαρίνες: Ονομάζονται τα κορίτσια τα οποία συμμετέχουν στις τριήμερες λαϊκές εορταστικές εκδηλώσεις που αρχίζουν την Παρασκευή , παραμονή του Λαζάρου , κορυφώνονται το Σάββατο του Λαζάρου και λήγουν την Κυριακή των Βαΐων . Το έθιμο αυτό τελείται σ' όλο το νομό Κοζάνης αλλά κυρίως στην περιοχή της Αιανής – Λευκοπηγής .

Κοριτσάκια Λαζαρίνες – Αιανή Κοζάνης

Λαζαρίνες – Αιανή Κοζάνης

Έθιμα Σαρακατσαναίων :

Σαρακατσάνικες γυναικείες στολές

1. Φλάμπουρο - Γάμος : Ο Γάμος γινόταν παλιά με προξενιό . Μέχρι το 1950 παντρεύονταν οι Σαρακατσαναίοι μόνο μεταξύ τους . Ο Γάμος ξεκινούσε από την Τετάρτη – Δευτέρα (πλάσιμο κουλούρας , να πιάσουν τα προζύμια , να ράψουν το φλάμπουρο (σημαία) . Σ' αυτό επάνω, έβαζαν 3 μήλα (σύμβολο γονιμότητας) και είχαν ένα σταυρό πάνω στο πανί (σύμβολο Ορθοδοξίας και Ελληνικότητας) .

Έθιμα Ρουμλουκιού :

1. Ρουγκατσία : Ένα από τα πιο γνωστά έθιμα του Ρουμλουκιού . Μία ομάδα ανδρών ντυμένοι με φουστανέλες και σπαθιά στα χέρια κατά τη διάρκεια του Δωδεκαημέρου , περιφέρονται στα χωριά του Ρουμλουκιού χορεύοντας με τη συνοδεία ζουρνάδων και νταούλια . Πηγαίνουν σ' όλα τα σπίτια χορεύοντας το χορό « Ρουγκατσίαρικο» με σκοπό να συγκεντρώσουν χρήματα , παλαιότερα «γεννήματα» (προϊόντα) τα οποία προσφέρει ο νοικοκύρης του κάθε σπιτιού , σαν ενίσχυση για την οικοδόμηση νέου ναού , ή σχολείου .

Το έθιμο αυτό τελείται και σήμερα σε πολλά χωριά της περιοχής και της Αλεξάνδρειας από πολλούς πολιτιστικούς συλλόγους .

1. Η γ'ρουνοχαρά:

τις ημέρες των Χριστουγέννων σφάζανε τα οικόσιτα γουρούνια , που όλα τα Ρουμλουκιώτικα σπίτια έθρεφαν απαραίτητως . Οι άνδρες του χωριού ακολουθώντας μια παραδοσιακή διαδικασία τύπου τελετής σφάζαν τα γουρούνια και οι γυναίκες τα μαγείρευαν και ακολουθούσε γλέντι με τη συνοδεία μουσικής από τους τοπικούς οργανοπαίχτες . Επίσης το έθιμο αυτό αναβιώνει σε πολλές περιοχές του Ρουμλουκιού και στις μέρες μας .

2. Χελιδόνα :

Την 1^η Μαρτίου κάθε χρόνο πραγματοποιούνταν στο Ρουμλούκι καθώς και σε άλλες βέβαια περιοχές της Ελλάδος η Χελιδόνα . Πολλά παιδάκια μαζί που έχουν ένα ξύλινο ομοίωμα χελιδονιού μαζί τους (σημάδι της Άνοιξης) τραγουδούσαν το τραγούδι της χελιδόνας , τραβούσαν δυνατά ένα σχοινί και η Βέργα περιστρεφόταν , γυρίζοντας έτσι και το ξύλινο χελιδονάκι πάνω του , σαν να πετούσε . Τα παιδάκια πήγαιναν σ' όλα τα σπίτια στα χωριά και οι νοικοκύρησες τα δώριζαν αυγά τα οποία τα μάζευαν σ' ένα καλάθι . Το τραγούδι της χελιδόνας ήταν το εξής :

- Χελιδόνα έρχεται απ' τη μαύρη θάλασσα ,
θάλασσα επέρασε ,την φωλιά την μέλησε ,
έκατσε και λάλησε , έμαθε τα γράμματα ,

γράμματα Βασιλικά ,που μαθαίνουν τα παιδια ,
άνθρωπος αγράμματος , ξύλο απελέκητο .
Δάσκαλος μας έστειλε να μας δώστε πέντε αυγά
και αν δεν μας δώστε πέντε αυγά ,
παίρνουμε μια κλωσσαργιά ,
να γεννάει και να κλωσσάει
και να σέρνει τα πουλιά .
Μάρτης μας ήρθε , κι άλλος μας ήρθε ,
τα λουλούδια ανθίζουν , ο τόπος μυρίζει ,
τα πουλάκια κελαηδούν ,τα αρνάκια μας γεννούν,
έξω ψίλλοι και κουροί και κακοί νοικοκυροί ,
μέσα γέλιο και χαρά και καλή νοικοκυρά !

Δ' Τάξη 7^{οο} Δημοτικού Σχολείου - έθιμο χελιδόνας

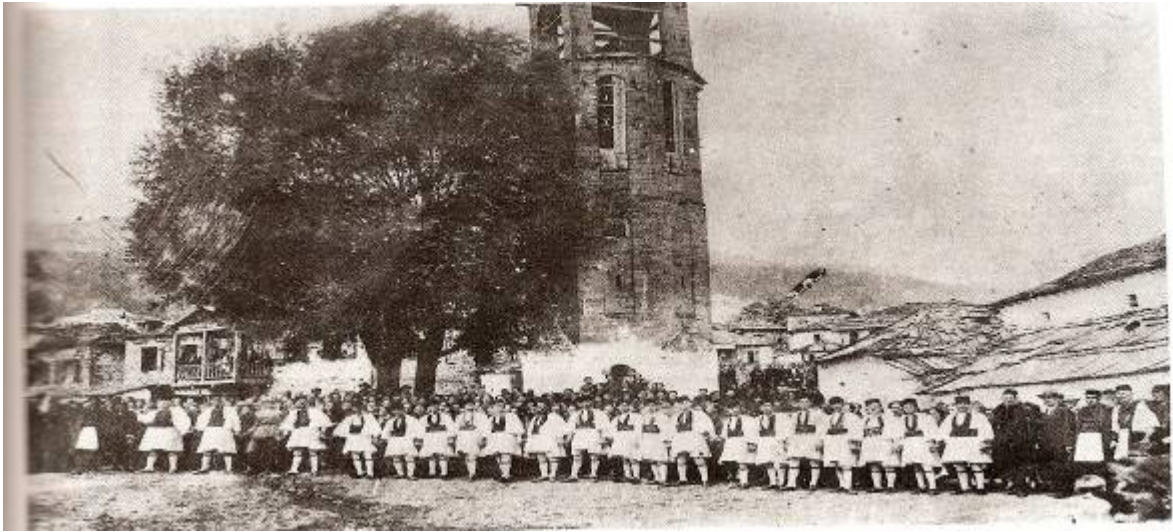
Μ' αυτό λοιπόν το τραγούδι , βγήκαν στους δρόμους της Αλεξάνδρειας και τα παιδάκια της Δ' τάξης του 7^{οο} Δημοτικού Σχολείου Αλεξάνδρειας φέτος 2008 , την 1^η Μαρτίου για να πουν τα χελιδονίσματα . Με τη συνοδεία της δασκάλας κας Δήμητρας Δημητράκη και του συλλόγου γονέων και κηδεμόνων τραγούδησαν σε κεντρικούς δρόμους και καταστήματα τον ερχομό της Άνοιξης ! Έτσι βλέπουμε ότι μέσα από το πρόγραμμα «Καλλιπάτειρα» συμμετείχαν όλοι οι μαθητές και δάσκαλοι και επιτεύχθηκε ο σκοπός και στην πράξη , του να γνωρίσουμε δηλαδή καλύτερα ποιο είμαστε , ποια τα έθιμά μας από κάθε περιοχή και κατ' επέκταση η πολυπολιτισμικότητα !

**ΒΛΑΧΙΚΑ ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ – (ΒΛΑΧΙΚΟΙ ΧΟΡΟΙ – ΒΛΑΧΙΚΕΣ
ΣΥΝΤΑΓΕΣ) :**

ΒΛΑΧΙΚΟΙ ΧΟΡΟΙ :

Ο ΧΟΡΟΣ ως ανθρώπινη συμπεριφορά είναι ένα στοιχείο που υπάρχει σ' όλους τους πολιτισμούς και είναι άμεσα συνδεδεμένος με την καθημερινότητα των ανθρώπων .
Στις αυστηρές κτηνοτροφικές – νομαδικές κοινωνίες των βλάχων , λόγοι ιστορικοί , γεωγραφικοί και πολιτισμικοί , καθόριζαν τις ασχολίες των κατοίκων και την κοινωνική τους οργάνωση . Η διατήρηση και η συνέχιση των συνηθειών αυτών είχε πρωταρχική αξία για την ύπαρξη της παραδοσιακής κοινωνίας . Ο χορός για τους βλάχους ήταν και είναι πρώτιστα συμμετοχή και όχι θέαμα . Φυσικά η παράδοση δεν είναι στατική και αυτό αποτυπώνεται και στους χορούς και στα μουσικά όργανα που συνόδευαν τους χορευτές . Στην Κεντρική και Ανατολική Μακεδονία στις αρχές του προηγούμενου αιώνα οι χοροί των Βλάχων συνοδεύονταν από τη Γκάιντα . Αργότερα έχουμε εισαγωγή ορχήστρας που αποτελείται από κλαρίνο , βιολί , λαούτο και ντέφι . Τα ίδια όργανα χρησιμοποιούνται σε Ήπειρο και Θεσσαλία όπως και στα χωριά των Γρεβενών . Στη Δυτική Μακεδονία (Κλεισούρα , Νυμφαίο) επικρατούν οι χάλκινες ορχήστρες της περιοχής . Πρώτα απ' όλα εξέχουσα θέση στα βλαχοχώρια κρατούσε πάντα ο λεγόμενος « ΧΟΡΟΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ - ΚΟΡΟΥ ΝΤΙ ΧΟΡΑ» στη μνήμη του αγίου κάθε χωριού , ο οποίος μάζευε όλους τους κατοίκους του χωριού . Εκεί ιεραρχικά , πρώτα οι γέροντες με κορυφαίο τον γηραιότερο , μετά οι παντρεμένοι άνδρες , οι ανύπαντροι και τα παιδιά , πιάνονταν από το χέρι και έκαναν κύκλο . Κατόπιν με την ίδια λογική ακολουθούσαν στον ίδιο ή διαφορετικό κύκλο και οι γυναίκες . Στο μέσο του κύκλου επόπτευε ο τελετάρχης , πρόσωπο αποδεκτό απ' όλους , που συντόνιζε το χορό και ρυθμίζε κάθε λεπτομέρειά του (π.χ. τοποθέτηση χορευτών , ρυθμική επανάληψη στίχων , αλλαγή τραγουδιών) . Η σημασία του χορού αυτού στην κοινωνική συνοχή του χωριού είναι τεράστια φυσικά . Σ' αυτήν την κατηγορία για παράδειγμα ανήκει σίγουρα ο Τρανός χορός (ή ΤΣΙΑΤΣΙΟΣ από το όνομα του τοπικού ήρωα της Τουρκοκρατίας) που χορεύεται στη Σαμαρίνα στις 16-17 Αυγούστου μετά τη λειτουργία στην εκκλησία της Μεγάλης Παναγίας . Εκεί , χωρίς τη συνοδεία μουσικών οργάνων , οι κάτοικοι πιάνονταν ο ένας με τον άλλο και τραγουδώντας χόρευαν :

« Ο Τσιάτσιος εκατέβαινε ,
(ωλελε , Τσιάτσιο μ' αγρήγορε)
γιέ μ' ο Τσιάτσιος κατεβείνει
(λε – λε Τσιατσιο μ' αντρειωμένε).....

Σαμαρίνα – χορός Τσιάτσιος

Οι κυριότεροι χοροί που χορεύονται στις εκδηλώσεις τους και στο Βλάχικο αντάμωμα είναι οι εξής :

Μπεράτι :

Ανδρικός και γυναικίος χορός . Είναι χορός «συγκαθιστός» , και χορευόταν συνήθως στους γάμους όταν οι συγγενείς συνόδευαν τη νύφη και το γαμπρό στην εκκλησία . Γ' αυτό και δεν έχει καθορισμένο σχήμα και διακρίνεται για την ελευθερία και την μεγάλη ποικιλία των βημάτων του .

Βασιλ'αρχόντισσα :

Χορός ανοιχτού κύκλου . Το τραγούδι αναφέρεται στην Βασίλω , κόρη του Νικολάκη Αβέρωφ από το Μέτσοβο , την οποία άρπαξαν οι κλέφτες για να την ανταλλάξουν με τόσο χρυσάφι, όσο ήταν το βάρος της .

Τσάμικος

Ανδρικός χορός αρχικά , από τους πιο λεβέντικους παραδοσιακούς χορούς . Το όνομά του το πήρε από χορό που χόρευαν στην Τσαμουριά , σημερινή Θεσπρωτία .

Συγκαθιστός Μετσόβου :

Χορός του γάμου , που χορευόταν από άνδρες και γυναίκες , ελεύθερα , κι όχι σε κύκλο , πράγμα σπάνιο για τα ήθη των Ηπειρωτών. Οι χορευτές , αντίθετων φύλων , που ήταν πάντοτε στενοί συγγενείς γιατί το αντίθετο θα παρεξηγούνταν , πλησίαζαν και χόρευαν ζευγάρια αντικριστά . Πήρε το όνομά του από το ελαφρό συγκάθισμα των χορευτών . Εδώ ανήκει και η τασιά .

Αρβανιτοβλάχικο ή Αρβανιτόβλαχα :

Το Αρβανιτοβλάχικο χορεύεται συνήθως ελεύθερα από άνδρες και γυναίκες , οι οποίοι στη συνέχεια σχηματίζουν ζευγάρια .

Βλάχικος Μακεδονίας (Ζαχαρούλα) :

Ο χορός αυτός είναι ένας από τους πολλούς που έφεραν οι βλάχικες ομάδες πληθυσμού κατά τις μετακινήσεις τους προς την περιοχή της Βέροιας – Νάουσας . Είναι μικτός χορός που χορεύεται από άνδρες και γυναίκες σε ξεχωριστούς κύκλους , (διπλοκάγγελο) ή και στον ίδιο κύκλο .

Συρτό στα τρία :

Ρυθμικά και μουσικά ανήκει στα πωγωνήσια (συρτό) ,αλλά χορεύεται με τον βηματισμό του χορού στα τρία , συνήθως στα Τζουμέρκα και στο Βλαχοζάγορο αλλά και αλλού .

Πωγωνήσιος :

Από τους συνηθισμένους ρυθμούς και χορούς . Κατηγορία τους είναι και τα κοφτά (κοφτός , γιατρός) .

Φεζοδερβέναγας :

Ο «Φεζοδερβέναγας» είναι χαρακτηριστικό τραγούδι του Ανατολικού Ζαγορίου ή Βλαχοζάγορου όπως αποκαλείται . Αναφέρεται στον δερβέναγα Φέζο ο οποίος σκοτώθηκε από κλέφτες στο «Τσιρνέσ'» , τοποθεσία κοντά στην Βωβούσα .

Γιάνν' Κώστας :

Ο κυριότερος χορός στην περιοχή του Συρράκου. Ο Γιάννης Κώστας ήταν αγωνιστής του 1821 από το Κράνη Ιωαννίνων . Πολέμησε σε πολλά μέρη και πέθανε στην Αθήνα με τον Βαθμό του Αντιστρατήγου .

Κινίκ (Κ-νικι) :

Αργός , τελετουργικός γενικός χορός που χορεύουν οι Περιβολιώτες Βλάχοι στο τριήμερο πανηγύρι της Αγίας Παρασκευής 26-28 Ιουλίου στο πλάτωμα Κινικ το οποίο έδωσε και το όνομα στον χορό . Ξεκινά με το τραγούδι «Σε περιβόλι μπαίνω» με προφανή παραπομπή στο όνομα του χωριού .

ΒΛΑΧΙΚΕΣ ΣΥΝΤΑΓΕΣ :

ΓΚΕΛΑ ΝΤΙ Φ'ΡΙΝ (ΦΑΓΗΤΟ ΑΠΟ ΑΛΕΥΡΙ)

ΥΛΙΚΑ: 1 κουταλιά σούπας βούτυρο χοιρινό , 250 γρ. τυρί , λίγο κόκκινο πιπέρι , 2-3 φιλτζάνια νερό ,αλάτι ,καλαμποκίσιο αλεύρι . Τότε αντί για βούτυρο χρησιμοποιούσαν βούτυρο χοιρινό , το οποίο το έφτιαχναν μόνοι τους . Όταν έσφαζαν τους χοίρους , έπαιρναν

όλο το λίπος απ' το γουρούνι και το ζέσταιναν στο τηγάνι . Αυτό έλιωνε και γινόταν σαν βούτυρο , το οποίο το χρησιμοποιούσαν σε όλα τα φαγητά και έδινε μια γεύση υπέροχη .

ΕΚΤΕΛΕΣΗ : Λιώνουμε το βούτυρο στο τηγάνι , κόβουμε το τυρί και το ρίχνουμε μέσα (μέχρι να μπορέσεις να το πάρεις επάνω στο πιρούνι) . Το βράζουμε λίγο αυτό το μίγμα και είναι έτοιμο.

ΜΠΟΜΠΟΤΑ

ΥΛΙΚΑ : αλεύρι καλαμποκίσιο , νερό(τόσο ώστε να γίνει λίγο παχύ) , αλάτι , τσιγαρίδες (από λίπος χοιρινό) , βούτυρο χοιρινό . Οι τσιγαρίδες ήταν απ' το λίπος το χοιρινό το οποίο καθώς το ζέσταιναν στο τηγάνι για να φτιάξουν το βούτυρο κάποια ποσότητα από το λίπος τσιγαριζόταν .

ΕΚΤΕΛΕΣΗ : Ανακατεύουμε το αλεύρι , το νερό και το αλάτι για να κάνουμε το μίγμα (το θέλουμε λίγο παχύ) . Αλείφουμε το ταγί με βούτυρο και στρώνουμε το μισό μίγμα στο ταγί . Βάζαμε τη γάστρα επάνω στο ταγί για αν ζεσταθεί λίγο το μίγμα . Παίρνουμε μια κουταλιά βούτυρο χοιρινό και το λιώνουμε στο τηγάνι με μπόλικες τσιγαρίδες . Το ρίχνουμε πάνω από το μίγμα και από πάνω ρίχνουμε το άλλο μισό μίγμα και από πάνω πάλι τσιγαρίδες και βούτυρο . Το ψήνουμε στη γάστρα 1 ώρα περίπου . Η γάστρα ήταν κάτι σαν καπάκι χωμάτινο , το οποίο το ζέσταιναν στο τζάκι και μετά έτσι καυτό όπως ήταν σκέπαζαν με αυτό το ταγί και έψηνα τα φαγητά τους .

ΠΑΝΕ (ΨΩΜΙ)

ΥΛΙΚΑ : ½ κιλό νερό , αλεύρι όσο πάρει ½ κουταλάκι γλυκού ζάχαρη , λάδι .

ΕΚΤΕΛΕΣΗ : Ζεσταίνουμε το νερό μέχρι να γίνει χλιαρό . Βάζουμε το αλάτι και τη ζάχαρη και ρίχνουμε το αλεύρι όσο πάρει μέσα σε ένα σκεύος και κάνουμε τη ζύμη για ψωμί . Το ζυμώνουμε κάμποση ώρα (μέχρι να ιδρώσουμε !) . Το αφήνουμε να φουσκώσει αφού πρώτα το σκεπάσουμε .Στη συνέχεια το ξαναπλάθουμε καλά , το βάζουμε στο ταγί αφού πρώτα τα αλείψουμε με λάδι . Το αφήνουμε πάλι μισή ώρα να φουσκώσει και το ψήνουμε 1 ώρα στους 200 βαθμούς . Στα παλιά χρόνια το ψήναμε στα ξύλα ή στη γάστρα .

ΠΑΝΕ ΚΟΥ ΚΑΣ' (ΨΩΜΙ ΜΕ ΤΥΡΙ)

ΥΛΙΚΑ : ½ κιλό νερό , αλεύρι , ½ κουταλάκι γλυκού αλάτι , ½ κουταλάκι γλυκού ζάχαρη , ½ κιλό τυρί , 1 κουταλιά βούτυρο χοιρινό .

ΕΚΤΕΛΕΣΗ : Μέσα σε ένα σκεύος βάζουμε το νερό (το οποίο πρέπει να είναι χλιαρό) , το αλάτι και τη ζάχαρη και αλεύρι όσο πάρει. Το ζυμώνουμε καλά το σκεπάζω και το αφήνουμε να φουσκώσει . Στη συνέχεια ρίχνω το τυρί το οποίο το έχουμε σπάσει με τα χέρια μας και

το βούτυρο το χοιρινό . Ξαναζυμώνουμε το ψωμί και το αφήνουμε να φουσκώσει . Τέλος το ψήνουμε στο καπάκι (γάστρα) ή στο φούρνο .

ΝΙΕΛΟΥ ΚΟΥ ΚΡΙΘΑΡΑΚ 'ΤΟΥ ΤΣΙΡΙΑΠ' (ΑΡΝΙ ΣΤΟ ΦΟΥΡΝΟ ΜΕ ΚΡΙΘΑΡΑΚΙ)

ΥΛΙΚΑ : 1 αρνί , 1 κιλό κριθαράκι , πιπέρι κόκκινο και μαύρο , αλάτι , νερό .

ΕΚΤΕΛΕΣΗ : Δίνουμε μία βράση στο αρνί αφού το έχουμε πρώτα κόψει . Το βάζουμε στο φούρνο με νερό , μπόλικο πιπέρι κόκκινο και μαύρο για να πάρει μια κοκκινάδα . Στη συνέχεια το βγάζουμε έξω , ρίχνουμε το κριθαράκι και το ψήνουμε $\frac{3}{4}$ - 1 ώρα περίπου .

ΤΡΑΧΑΝΑΣ

ΥΛΙΚΑ : 1 κιλό γάλα (πρόβιο) , αλάτι , αλεύρι .

ΕΚΤΕΛΕΣΗ : Βράζουμε το γάλα , το αφήνουμε να κρυώσει , ρίχνουμε λίγο αλάτι , αλεύρι και το ζυμώνουμε (θέλουμε να είναι σκληρό το ζυμάρι) . Ανοίγουμε φύλλα μ' αυτό το ζυμάρι , το αφήνουμε στον ήλιο να στεγνώσουν και μόλις στεγνώσουν τα τρίβουμε στον τρίφτη . Βράζουμε στην κατσαρόλα νερό , ρίχνουμε βούτυρο χοιρινό και τον τραχανά και τα αφήνουμε να βράσουν για 1 τέταρτο περίπου .

ΣΤΑΜΝΑΤΟ

ΥΛΙΚΑ : 2 κιλά κρέας χοιρινό (ψαχνά) , 2 κιλά κατσίκισιο (ψαχνά) , 2-3 κρεμμύδια , 2 σκελίδες σκόρδο , μαύρο πιπέρι , αλάτι .

ΕΚΤΕΛΕΣΗ : Ψιλοκόβουμε το κρεμμύδι , το σκόρδο και κόβουμε τα ψαχνά σε μεγάλα κομμάτια . Βάζουμε όλα μας τα υλικά δηλαδή το ψιλοκομμένο κρεμμύδι , το σκόρδο , το μαύρο πιπέρι , το αλάτι και το κρέας με λίγο νερό μέσα σε πήλινη στάμνα (τσουμλέκι λεγόταν τότε) και το αφήνουμε στη φωτιά στο τζάκι μέχρι να ψηθεί .

ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ :

Ο Καμπέρης και η Αρζού !!!

Μοιάζει με παραμύθι . Μπορεί όμως να μην ήταν παραμύθι . Η γιαγιά Σταματία Καραγιάννη που μας αφηγήθηκε έλεγε πως δεν ήταν παραμύθι αλλά αληθινή ιστορία !

Μια φορά και ένα καιρό ήταν ένας Τούρκος βασιλιάς που δεν είχε καθόλου παιδιά , παρόλο που πολύ το λαχταρούσε και αυτός και η γυναίκα του . Πέρασαν χρόνια και ακόμη άκληρο ήταν το βασιλικό ζευγάρι . Όσπου έγινε πόλεμος . Όταν ο βασιλιάς έφυγε για τον πόλεμο ,

άφησε την γυναίκα του έγκυο μα δεν πρόλαβε να το μάθει . Ο πόλεμος κράτησε εννέα μήνες . Ο βασιλιάς νίκησε με το στρατό του κα ήρθε η ώρα να γυρίσουν πίσω . Την τελευταία στιγμή που αντίκριζε την καταστροφή του πολέμου , είδε μια Χριστιανή γυναίκα που τη σκότωσαν , έσκισαν την κοιλιά της και το μωρό της στα αίματα τυλιγμένο , άνοιξε τότε τα μάτια του στον κόσμο . Εκείνη την ώρα ωπ.....ένας παπούλης με άσπρα γένια παρουσιάστηκε στον βασιλιά που μόνο εκείνος τον έβλεπε . « Βασιλιά μου σήμερα η γυναίκα σου απέκτησε ένα κοριτσάκι . Πάρε και αυτό το παιδί να τα μεγαλώσετε και τα δύο μαζί και θα έρθω και εγώ να δώσω τα ονόματά τους» . Ο θεός του παρουσιάστηκε . Το πήρε ο βασιλιάς το παιδί επέστρεψε στο σπίτι του και εκεί τρισευτυχισμένος αντίκρισε και το νεογέννητο κοριτσάκι του . Όπως το έχουν συνήθεια οι Τούρκοι , τρεις μέρες μετά τη γέννηση του παιδιού , παέι η μαμή στο σπίτι να το πλύνει . Εκεί μαζεύονται οι συγγενείς , ρίχνουν χρήματα που τα παίρνει η μαμή και αποφασίζουν το όνομα του βρέφους . Αναρωτιούνται και οι συγγενείς του βασιλιά τι ονόματα να δώσουν στο αγόρι και το κορίτσι. Έλεγαν :

« Το αγόρι να το πούμε Μεμέτ»

«Όχι Μεμετ. Να το πούμε Χασάν»

Δεν ταιριάζουν όμως στο βασιλιά τέτοια κοινά ονόματα .

«Το κορίτσι να το πούμε Φατίμα»

«Ούτε αυτό το όνομα ταιριάζει»

Πάλι παρουσιάστηκε ο παπούλης με τα άσπρα γένια στον βασιλιά και μόνο αυτός τον έβλεπε .

«Βασιλιά μου , το αγόρι το βρήκες μέσα στα αίματα. Να το βγάλεις Γκαμπέρη» (που θα πει ματωμένο παιδί)

«Και το κορίτσι που τόσο λαχταρούσες , να το πεις Αρζού» (που θα πει λαχτάρα) .

Δέχθηκε ο βασιλιάς . Ο Γκαμπέρης και η Αρζού μεγάλωναν μαζί σαν αδέρφια . Στο μεγάλο βασιλικό κήπο τα δύο παιδιά έτρεχαν , έπαιζαν και ζούσαν ευτυχισμένα . Τα χρόνια περνούσαν και τα δύο παιδιά μεγάλωναν . Μια μέρα , όπως έκαναν περίπατο στον κήπο , πήγε μια γριά και τους λέει :

«Εσείς δεν είστε αδέρφια μπορείτε να παντρευτείτε».

Από εκείνη την ημέρα τα παιδιά άρχισαν να ερωτεύονται βαθιά το ένα με το άλλο . Η ίδια η γριά πήγε στο βασιλιά και του είπε :

«Τα παιδιά σου είναι ερωτευμένα» .

Ο βασιλιάς δεν ήξερε τι να κάνει . Τελικά πήρε την απόφαση και έδωσε το αγόρι . Το κορίτσι που είχε φτάσει σε ηλικία αρραβώνα έπεσε σε βαθιά μελαγχολία . Τίποτα δεν έτρωγε . Πήγαινε στον κήπο , έκοβε τα τριαντάφυλλα και έλεγε :

«Αυτό μοιάζει με τα μάτια του , αυτό με τα χείλη του».

Δεν άντεξε ο βασιλιάς να βλέπει την κόρη του να υποφέρει . Σκέφθηκε τότε να κάνει ένα τραπέζι , να καλέσει τον Καμπέρη και να τον φαρμακώσει με δηλητήριο . Έτσι και έγινε . Την ώρα που έτρωγαν , το κορίτσι υποψιάστηκε τον πατέρα της και έριξε ένα στιχάκι στο αγόρι :

«Άμα θες να ζήσεις , άμα με αγαπάς μην τρως το δικό σου φαί έλα να φάμε μαζί το δικό μου φαί»

Πήγε το αγόρι , έφαγαν και γλύτωσε το θάνατο . Αναγκάστηκε όμως να φύγει από εκείνη την πόλη και να πάει σε άλλο μέρος . Το κορίτσι περνούσε τις μέρες του με θλίψη στο μεγάλο κήπο και το ποτάμι που κυλούσε εκεί κοντά . Μια μέρα το ποτάμι είχε πολύ νερό . Τα σκορίτσι όπως συνήθιζε πήγε στην ακροποταμιά . Την ίδια εκείνη ημέρα , το αγόρι ξεκίνησε να βρει την αγαπημένη του , γιατί δεν άντεχε μακριά της . Για να μην τον γνωρίσει ο βασιλιάς , μαζί με το άλογό του μπήκε σε ένα βαφείο , έβαψε το άλογό του , βάφτηκε και αυτός , έγινε απατης . Ύστερα καβαλίκεψε το άλογό του και κάλπαζε , για να ανταμώσει την γλυκιά του Αρζού . Εκείνη καθόταν στην άκρη του ποταμού και έριχνε στο νερό τριαντάφυλλα που μάζεψε .

Ξαφνικά βλέπει από μακριά τον καβαλάρη και λέει :

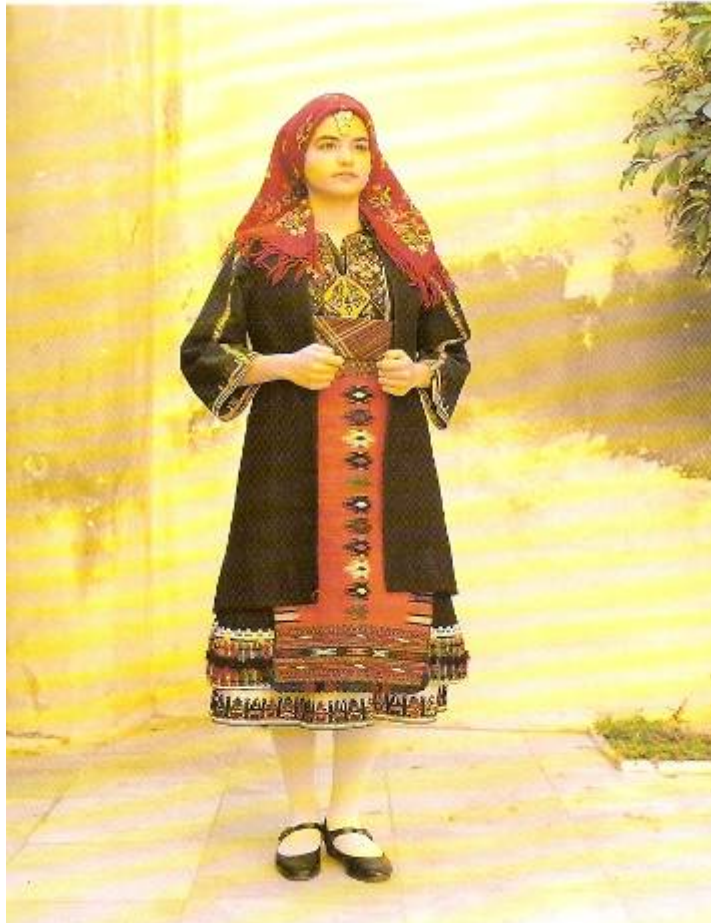
«Εσύ καβαλάρη που έρχεσαι , μοιάζεις στον Καμπέρη . Αν είσαι ο Καμπέρης , αν με αγαπάς, πέρνα από το ποτάμι , πάρε με και μένα»

Αυτός έφτασε στο ποτάμι , κατέβηκε από το άλογο, βλέπει το κορίτσι να πνίγεται . Ορμάει στα ορμητικά νερά για να το σώσει .

«Αι Γιώργη καβαλάρη , γλίτωσε μας» , παρακάλεσε το κορίτσι τον Αι Γιώργη που πολύ τον αγαπούσε . Εκείνη την ώρα ο Αι Γιώργης προσπάθησε αλλά ήταν αργά . Ήρθε , έδειξε το σπαθί του , το κοντάρι του και το ποτάμι χωρίστηκε στα δύο . Στη μέση μαζεύτηκε ένα αλώνι . Τα δύο παιδιά πνίγηκαν αγκαλιασμένα . Άκουσε ο βασιλιάς το κακό που τον βρήκε και έτρεξε να δει . Πήγαν , πήγαν , πήγαν κόσμος πολός . Πήγε και εκείνη η γριά .

«Αχ.....για ότι έγινε εγώ φταίω» είπε η γριά . Και τότε βγάζει ο βασιλιάς το σπαθί του , δίνει μία και της παίρνει το κεφάλι . Στο μέρος εκείνο έσταζαν δύο σταγόνες αίμα . Εκεί φύτρωσαν δύο τριανταφυλλιές , μία άσπρη και μία κόκκινη . Όταν άνθιζαν και ήθελαν να αγκαλιαστούν , μία βασινιά με αγκάθια φύτρωνε και έπνιγε της τριανταφυλλιές . Πίστευαν όλοι ότι ο αγκαθωτός θάμνος ήταν η γριά που δεν άφηνε τον έρωτα των δύο ανθρώπων να ανθίσει . Αυτή ήταν η ιστορία του Καμπέρη και της Αρζού .

ΘΡΑΚΗ - ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΡΩΜΥΛΙΑ

Γυναικεία στολή Ανατολικής Ρωμυλίας

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

1. Του γαίμα νιαρό δεν ένιτι κι ονόταν ενί δεν πίνιτι = Που σημαίνει : Το αίμα νερό δεν γίνεται κι όταν γίνει δεν πίνεται . Η παροιμία αναφέρεται στο συγγενικό δεσμό , που ακόμα κι όταν χαλάσει , τα χάλασμα του δεν είναι σοβαρά , ούτε μόνιμο .
2. Ακόμα στο γαιδούρ' δεν ανεφ' κς, κ' νας τα π' δαρια σ' = Ακόμα δεν ανέβηκες στο γαιδούρι και κουνάς τα πόδια σου . Λέγεται για τους βιαστικούς και επιπόλαιους , που ενεργούν , χωρίς να βλέπουν την πραγματικότητα .

3. Έχι τρύπι απαλάμ = Έχει τρύπια παλάμη , είναι σπάταλος .
4. Το άσπρο μαύρο δεν ένετι = Το άσπρο μαύρο δεν μπορεί να γίνει .Αλληγορική παροιμία για την δύναμη του δικαίου .
5. Και τα ντ' βάρια έχαν ' φτιά = Και τα ντουβάρια (τοίχοι) έχουν αυτιά . Δηλαδή χρειάζεται προφύλαξη όταν μιλάμε .
6. Ασπάρτου κι αγεννήτου , Κουλουγιανν' του βάφτισαν = Για τις δουλειές που γίνονται βιαστικά και πρόωρα πριν έρθει η ώρα τους .
7. Ονότι βρέξ' θα κατιβασ' = ότι είναι να γίνει θα γίνει .
8. Ό,τι βρέξ' ι ουρανός , η γη του καταπίν' = Ότι κι αν μας δώσει ο Θεός , το υπομένουμε γιατί ο άνθρωπος έχει μεγάλη αντοχή στις συμφορές .
9. κλιντριξ ου τέντζιρης κι βγήκ' του καπάκι τα' = Κύλισε ο τέντζερης και βρήκε το καπάκι = Η παροιμία αναφέρεται στους ανθρώπους με τον ίδιο χαρακτήρα και τα ίδια ελαττώματα .
10. Άλι στον παντιχούμενο , της γειτονιάς την πίτα = Αλίμονο σ' όποιον απαντέχει (περιμένει)την πίτα της γειτονιάς για να φάει = Δεν πρέπει να στηρίζεται κανείς στη συνδρομή των άλλων .

ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΓΕΝΙΚΑ

Το παιχνίδι και η κίνηση αποτελεί ζωτική ανάγκη για κάθε νεαρή ζωή μέσα στη φύση. Το συναντάμε στα ζώα, που τρέχουν , πηδούν , παίζουν μεταξύ τους . Αυτή η φυσική ανάγκη δεν μπορεί να λείπει από τα παιδιά !

Παιδί και παιχνίδι είναι δύο λέξεις που συνεπάγεται η μία την άλλη. Από τη στιγμή της γέννησής του το παιδί παίζει κουνώντας τα χεράκια και τα ποδαράκια του , μεγαλώνοντας παίζει με κουδουνίστρες , παιχνιδάκια , μπάλες κ.τ.λ. , τρέχει ποιος θα βγει πρώτος , ποιος θα πηδήσει πιο ψηλά ή πιο μακριά και φθάνει στο ομαδικό παιχνίδι στις γειτονιές και στο σχολείο . Μέσα από το παιχνίδι , εδώ και χιλιάδες χρόνια τα παιδιά σ' όλο τον κόσμο ψυχαγωγούνται , δοκιμάζουν και ασκούν τις δυνάμεις τους , ανταγωνίζονται σωστά με τα συνομήλικα τους , μαθαίνουν να πειθαρχούν στους κανόνες , φτιάχνουν χαρακτήρα , δημιουργούν προσωπικότητα , κοινωνικοποιούνται , ασκούν το σώμα και το πνεύμα τους , κρατώντας τα σε καλή φυσική κατάσταση . Η σημασία λοιπόν του παιχνιδιού είναι πολύ μεγάλη και για την ζωή των παιδιών και για την κοινωνία .

Οι αρχαίοι Έλληνες έδιναν μεγάλη σημασία στο ρόλο του παιχνιδιού . Το είχαν σαν μέσο αυτοαγωγής . Αυτοί πρώτοι κατάλαβαν την αξία των ομαδικών παιχνιδιών και πίστευαν ότι με αυτά πραγματοποιείται η τελειοποίηση του ανθρώπου . Για αυτό τα εντάξανε στο πρόγραμμα αγωγής των παιδιών . Θεωρούσαν όμως ότι ήταν σημαντικά και για τους μεγάλους . Έτσι κι οι μεγάλοι αφιέρωναν μεγάλο μέρος από τον ελεύθερο χρόνο τους σε ομαδικά παιχνίδια και αγωγές . Τα παιχνίδια συνεχίστηκαν και στο Βυζάντιο και την Τουρκοκρατία . Ο χώρος που τα έπαιζαν ήταν το αλώνι . Μερικά από τα παιχνίδια που έπαιζαν ήταν το κλέφτικο (κρυφτό) , ο πετροπόλεμος , η ξιφομαχία , το κυνηγητό , το κουτσό , η πινακωτή , η τυφλόμυγα , το τσιλίκι .

Στους νεώτερους χρόνους τα παιχνίδια έπαιζαν σπουδαίο ρόλο για τα παιδιά του λαού μας . Τα χρόνια της κατοχής (1940-44) ήταν πολύ δύσκολα για όλους . Η φτώχεια , η εξαθλίωση , η πείνα κυριαρχούσαν . Τα παιδιά ήταν αδύνατα , καχεκτικά , ρακένδυτα και ψειριασμένα και ζούσαν με το φόβο του θανάτου . Κατάφεραν να επιβιώσουν χάρη στη λιγοστή τροφή και το ΠΑΙΧΝΙΔΙ . Το παιχνίδι τα έκανε να ζουν και να νιώθουν , για όσο διαρκούσε αυτό , ελεύθερα και ανέμελα από τα προβλήματα , τα γέμιζε με θάρρος , αυτοπεποίθηση και χαρά . Από την άλλη , μέσα από την κίνηση διασφάλιζαν , όσο ήταν δυνατόν , την καλή τους υγεία και την ομαλή ανάπτυξη τους σώματός τους .

Σήμερα αν και οι αλάνες , κυρίως στις πόλεις , έχουν μειωθεί ως εξαφανιστεί , τα παιδιά χαίρονται όταν βρίσκουν χώρο για να παίζουν , να τρέξουν , να κινηθούν . Δυστυχώς η εύρεση του χώρου δεν είναι εφικτή στις σύγχρονες πόλεις . Τα πάρκα και τα αθλητικά κέντρα , όπου υπάρχουν , είναι οι μόνοι χώροι όπου μπορούν να παίζουν. Το πρόβλημα της μη ύπαρξης χώρων για παιχνίδι , έχει σαν αποτέλεσμα τα παιδιά να ασχολούνται με ηλεκτρονικά παιχνίδια , και να καθλώνονται στο σπίτι , να γίνονται οκνηρά , μοναχικά με πρόβλημα βάρους και κοινωνικότητας . Γι' αυτό λοιπόν ας προσπαθήσουμε όλοι οι δάσκαλοι και γυμναστές να δώσουμε στο σχολείο , στα παιδιά μας αυτό που έχουν περισσότερο ανάγκη : ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ .

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑΣ ΠΟΥ ΠΑΙΖΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ

1. «Αιώρα» = Η γνωστή κούνια
2. «Ακινήτινδα» = Στα νεώτερα χρόνια το παίζανε με την ονομασία Αγκούτς . Παραλλαγή του παιχνιδιού σήμερα είναι τα «στρατιωτάκια ακίνητα , αμίλητα ή αγέλαστα» και τα «αγαλματάκια» .
3. «Αστραγαλισμός = τυχερό παιχνίδι , παίζοταν με κύβους (ζάρια) ή αστραγάλους – κότσια . Στους νεώτερους έχουμε κάποιες παραλλαγές στον τρόπο παιζιμάτος , χρησιμοποιώντας κότσια ή αμύγδαλα ή ποντιακά καρύδια (μικρά στο μέγεθος)
4. «Βασιλίνδα» = όμοιο με το « κλέφτες και αστυνόμοι»
5. «Κρικηλασία» = παιχνίδι με κρίκο , τροχό , το σημερινό στεφάνι , το τσέρκι
6. «Κρυπτίνδα ή μνίνδα» = Το γνωστό κρυφτό
7. «Κύνος ή στρόμβος ή στρόβιλος ή Βόμβυκας» = η γνωστή σβούρα
8. «Πετροπόλεμος» = επικίνδυνο παιχνίδι αλλά στις μέρες μας δεν παίζεται λόγω της επικινδυνότητάς του .
9. «σφαίρα» = Η μπάλα , το τόπι σήμερα
10. «Σχοινοφιλίνδα» = το σημερινό μαντηλάκι
11. «Χαλκή μυία» = Η γνωστή μας σήμερα τυφλόμυγα .

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ

1. Η Γουρούνα (Μπίσκα)
2. Τόπα στο μαντρί
3. Το τσιλίκη
4. Αμπάριζα (Σκλαβάκια)
5. Διεγκυστίνδα
6. Σχοινάκι
7. Τόπι (Μήλα)
8. Κρυφτό
9. Το τζαμί
10. Το κουτσό
11. Το μαντηλάκι
12. Τσουβαλοδρομίες
13. Αλάτι χονδρό-αλάτι ψηλό
14. Περνά –περνά η μέλισσα
15. Κλέφτες και Αστυνόμοι

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΑΠΟ ΑΛΛΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

1. Κλωτσοντενεκές ή κρυφτό τενεκεδάτο (Σκιάθος & Χανιά Κρήτης)
2. Οι Κουινάδες (Σκιάθος)
3. Αλλαγές (Πελοπόννησος)
4. Ο λύκος και τα' αυγά (Χίος)
5. Σουραϊμ - Σουραϊμ (Διαπολιτισμικό σχολείο Σαπών – Ροδόπη)
6. Ο τρίτος περισσεύει (Ρωσία)
7. Μπαμπέτα – Νίκη (Ρωσία)
8. Ο γόρδιος δεσμός (Φιλιππίνες)

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ :

ΚΛΩΤΣΟΝΤΕΝΕΚΕΣ ή κρυφό τενεκεδάτο :

Παίζουν πολλά παιδιά .

Πρέπει να τα βγάλουμε πρώτα για αν βρούμε αυτόν που θα τα φύλαε τα «βγάζουμε» .

Παίρνουμε ένα τενεκεδάκι (από κονσέρβα , γάλα κτλ) . Βάζουμε τον τενεκέ στη μέση του χώρου στον οποίο παίζουμε και κάποιο παιδί παίρνοντας κλωτσιά με όλη του τη δύναμη , προσέχοντας βέβαια να μην είναι απέναντι κανέναν . Εκείνος που φυλάει τρέχει να πιάσει τον τενεκέ ενώ οι άλλοι τρέχουν να κρυφτούν . (εάν ο χώρος είναι κατηφορικός ακόμα καλύτερα) . Μόλις ο παίκτης πιάσει τον τενεκέ στην συνέχεια τον στήνει . έπειτα ψάχνει τα άλλα παιδιά . Ο παίκτης που θα κατορθώσει να πατήσει τον τενεκέ χωρίς να τον δει ο παίκτης που τα φυλάει φωνάζει « ΒΓΗΚΑ».

Στην περίπτωση που ο τελευταίος παίκτης καταφέρει και κάνει την τελευταία δοκιμασία , φωνάζει «ΒΓΗΚΑ . ΦΤΟΥ ΞΕΛΕΥΤΕΡΙΑ» . Έτσι φυλάει το ίδιο παιδί πάλι και κυνηγάει τον τενεκέ . Αν δεν γίνει «ΞΕΛΕΥΤΕΡΙΑ» φυλάει το παιδί που βρέθηκε πρώτο από εκείνον που φυλούσε

Έτσι το παιχνίδι συνεχίζεται ...

ΤΟΠΑ ΣΤΟ ΜΑΝΤΡΙ :

Παίζοταν από δύο ομάδες . Έμπαιναν μέσα στο μαντρί (μπατζιό) και έκαναν ένα τόπι . Πήγαινε πρώτα η μία ομάδα και έκρυβε το τόπι σε ενός παίκτη το ζωνάρι ή στον κόρφο του , χωρίς η άλλη ομάδα να αντιληφθεί ποιος είχε το τόπι , γιατί όλοι οι παίκτες της ομάδας είχαν το δεξί τους χέρι στο ζωνάρι ή στον κόρφο τους , σαν να είχαν όλοι το τόπι πάνω τους . Η ομάδα που είχε το τόπι ήταν υποχρεωμένη να κινείται γύρο από την αντίπαλη ομάδα ,αλλά πάντα δίπλα στο φράχτη , και φρόντιζε αυτός που είχε το τόπι να ξεγελάει τους υπόλοιπους παίκτες , δίνοντάς τους να καταλάβουν ότι δεν έχει το τόπι , ώστε να χτυπήσει έναν αντίπαλο του . Εάν δεν μπορούσε να χτυπήσει αντίπαλό του , έχανε η ομάδα του και έπαιρνε η άλλη ομάδα το τόπι και το έκρυβε . Εάν χτυπούσε όμως έναν από τους αντιπάλους του , έπαιρνε ένα άλλος παίκτης της ίδιας ομάδας το τόπι και φανερά πλέον φρόντιζε να χτυπήσει έναν παίκτη . Η ομάδα κέρδιζε , εάν κατόρθωνε να χτυπήσει όλους τους παίκτες της αντίπαλης ομάδας , περίπου πέντε με έξι άτομα .

ΟΙ ΚΟΥΙΝΑΔΕΣ :

Το κάθε παιδί κρατά και από ένα κουινά (πέτρα) . Όλα τα παιδιά στέκονται πίσω από μία γραμμή . Το πρώτο παιδί πετά τον κουινά του και το αμέσως επόμενο παιδί σημαδεύει τον κουινά του πρώτου παιδιού . Κάθε παιδί ρίχνει τον κουινά του προσπαθώντας να πετύχει τον κουινά του προηγούμενου παιδιού . Όταν κάποιο παιδί πετύχει το στόχο του το παιδί του οποίου ο κουινάς χτυπήθηκε είναι υποχρεωμένο να παρει τον άλλον στην πλάτη του από το σημείο που βρέθηκε ο κουινάς του μέχρι τη γραμμή από την οποία πετούσαν τις πέτρες .

Κλέφτες και Αστυνόμοι :

Είναι ένα πολύ συναρπαστικό παραδοσιακό παιχνίδι . Παίζεται με πολλούς παίκτες σε ένα πλάτωμα . Τα παιδιά χωρίζονται σε δύο ομάδες . Η μία , η μικρότερη , είναι οι αστυνόμοι . Τα υπόλοιπα παιδιά αποτελούν τους κλέφτες . Το παιχνίδι εξελίσσεται σαν ένα κοινό κυνηγητό ανάμεσα στις δύο ομάδες . Οι κλέφτες όταν θέλουν να ξεκουραστούν , πάνε σ 'ένα συγκεκριμένο σημείο το οποίο ονομάζεται σπίτι ή λημέρι . Εκεί οι αστυνόμοι δεν μπορούν να τους πιάσουν .

Όταν όμως ο αστυνόμος πιάσει τον κλέφτη τον οδηγεί στη φυλακή , η οποία βρίσκεται συνήθως όσο πιο μακριά γίνεται από το σπίτι . Ένα φυλακισμένος παίκτης ελευθερώνεται όταν ένας σύντροφος του του ακουμπήσει το χέρι και φωνάζει «ξελέ» . Σε περίπτωση που οι φυλακισμένοι κλέφτες είναι πολλοί , κάνουν το εξής κόλπο : πιάνουν τα χέρια τους στη σειρά και απλώνονται όσο πιο έξω μπορούν (ένας βρίσκεται «μέσα» στη φυλακή και οι άλλοι , κρατώντας χέρι χέρι , προχωρούν προς το σπίτι) . Ο ελεύθερος παίκτης , αγγίζοντας το χέρι ενός φυλακισμένου , ελευθερώνει όλους όσους συμμετέχουν στην αλυσίδα . Φυσικά απαγορεύεται αυστηρά στους αστυνομικούς να φρουρούν τους φυλακισμένους παίκτες , κανόνας που όποιος παραβεί αποβάλλεται αυτομάτως από το παιχνίδι . Το ίδιο παιχνίδι τελειώνει όταν όλοι οι κλέφτες φυλακιστούν , και πολλές φορές αυτό δεν συμβαίνει ποτέ !

Αλάτι χονδρό - Αλάτι ψιλό :

Το παιχνίδι αυτό παίζεται από πολλά παιδιά που συγκεντρώνονται και βγάζουν με κλήρο τη « μάνα» . Ύστερα κάνουν όλα μαζί ένα κύκλο και κάθονται κάτω σταυροπόδι με τα χέρια πίσω , με τις παλάμες ανοιχτές . Η μάνα στέκεται έξω από τον κύκλο και βασιλεύει ένα μαντήλι . Κάνει μια βόλτα γύρο από τον κύκλο τραγουδώντας :

Αλάτι ψιλό , αλάτι χονδρό ,

Έχασα τη μάνα μου και πάω να τη βρω

Παπούτσια δε μου πήρε να πάω στο χορό

Την ώρα που τραγουδάει γύρω από τον κύκλο , πετάει το μαντήλι πίσω από ένα παιδί και συνεχίζει μέχρι να καταλάβουν ότι δεν κρατάει πια το μαντήλι . Το παιδί που πήρε το μαντήλι σηκώνεται και αρχίζει να κυνηγάει τη μάνα . Όταν την πιάσει η μάνα κάθεται στη θέση του μαζί με τα άλλα παιδιά . Το παιδί που πήρε το μαντήλι γίνεται μάνα και αρχίζει να κυνηγάει . Το παιχνίδι συνεχίζεται έτσι μέχρι να το βαρεθούν .

Περνά , περνά η μέλισσα :

Αυτό το παιχνίδι είναι ένα παλιό και παραδοσιακό παιχνίδι . Συγκεντρώνονται τουλάχιστον έξι παιδιά και δύο χτυπούνε παλαμάκια και τραγουδούν . Τα υπόλοιπα περνούν κάτω από τα χέρια τους και όποιον πιάσουν το βάζουν και επιλέγει με ποιανού το μέρος θα πάει . Τελικά όταν μαζευτούν όλα τα παιδιά τραβάνε τους άλλους και όποιοι δεν πέσουν κάτω είναι οι νικητές . Αυτό το παιχνίδι το παίζουν πολλά παιδιά (6-7 χρονών) , από όλο τον κόσμο . Εμένα αυτό το παιχνίδι μου άρεσε και το θεωρούσα διασκεδαστικό όταν ήμουν μικρή . Τώρα έχω μαθήματα και δεν έχω χρόνο να παίζω παραδοσιακά παιχνίδια . Όμως αυτά τα παιχνίδια είναι πολύ ωραία !!! .

Το Μαντηλάκι :

Χρειάζεται δέκα ή περισσότερα παιδιά . Κάποιος έχει ένα μαντήλι . Τα υπόλοιπα παιδιά κάνουν έναν κύκλο . Αυτός που έχει το μαντήλι γυρνάει γύρω γύρω λέγοντας : « Το μαντηλάκι πέρασε και η κόρη το γυρεύει , που θα το έβρει» . Τότε αφήνει σε κάποιον το μαντήλι και εκείνος αμέσως τον κυνηγάει . Τότε ο άλλος πρέπει να κάνει ένα γύρο και να μπει στη θέση του άλλου . Αν μπει κερδίζει , αν όχι χάνει .

Η Αμπάριζα :

Τα παιδιά χωρίζονται σε δύο ομάδες . Η κάθε ομάδα ορίζει ένα δέντρο ή μια κολόνα για μάνα . Σκοπός του παιχνιδιού είναι να προστατεύει η κάθε ομάδα την μάνα της .

Τα παιδιά αποφασίζουν ή βάζουν κλήρο , για το ποια ομάδα θα ξεκινήσει πρώτη . Ένα από τα παιδιά της ομάδας βγαίνει στο χώρο ανάμεσα από τις μάνες (συνήθως στην αρχή παίζουν πιο αδύνατοι παίκτες) και παράλληλα βγαίνει και από την άλλη ομάδα ένα παιδί . Συναντιούνται και προσπαθούν να αγγίξουν ο ένας τον άλλο . Όποιος προλάβει να χτυπήσει τον άλλο , τον αιχμαλωτίζει και τον οδηγεί στη μάνα του . Ύστερα βγαίνει ένα παιδί από τη δεύτερη ομάδα και παράλληλα άλλο ένα από την πρώτη . Παίζουν με τον ίδιο τρόπο μέχρι να φτάσουν στον τελευταίο παίκτη . Ο τελευταίος που μένει προσπαθεί να προστατεύσει τη μάνα . Από την άλλη ομάδα μπορούν να του επιτεθούν δύο αντίπαλοι , όχι περισσότεροι . Μπορεί να προσπαθήσει να ελευθερώσει τους αιχμαλώτους συμπαίκτες του για να τον

βοηθήσουν , με ένα άγγιγμα . Τότε αυτοί φωνάζουν : «Παίρνω αμπάριζα και βγαίνω και κανένα δεν το λέω» .

Ο Λύκος και τ' αυγά :

Το παιχνίδι αυτό παίζεται από πέντε παίκτες και πάνω .Ένα παιδί είναι ο Λύκος , ένα άλλο η μάνα και τα υπόλοιπα είναι τα αυγά . Η μάνα περνάει από το κάθε αυγό και το ρωτάει ένα χρώμα . Τότε κάθε αυγό της λέει στο αυτί ένα χρώμα χωρίς να το ακούσει ο Λύκος . Όταν ρωτήσει όλα τα παιδιά λέει στο Λύκο ανακατεμένα τα χρώματα που της έχουν πει . Αφού πει στο λύκο όλα τα χρώματα εκείνος διαλέγει ένα . Το παιδί που έχει αυτό το χρώμα βγαίνει από τη μάνα όπου εκεί είναι συγκεντρωμένα όλα τα αυγά . Μόλις βγει ο λύκος αρχίζει να το κυνηγάει . Αν ο λύκος πιάσει το αυγό το πάει στη φυλακή . Το πιασμένο αυγό δεν μπορεί να ελευθερωθεί ξανά . Η μάνα ξαναλέγει τα χρώματα και ο λύκος διαλέγει πάλι ένα . Η ίδια διαδικασία γίνεται με όλα τα αυγά . Αν ο λύκος πιάσει όλα τα αυγά νικάει εκείνος . Όταν όμως δεν τα πιάσει όλα μέχρι το τέλος του παιχνιδιού είναι χαμένος .

Η Γουρούνα :

Οι παίκτες χαράζουν πάνω στο έδαφος έναν κύκλο με διάμετρο 3-5 μ. και πάνω στην περιφέρειά του ανοίγουν τόσους λάκκους όσοι είναι οι παίκτες μείον ένα . Ανοίγουν επίσης έναν άλλο λάκκο στο κέντρο του κύκλου . Οι λάκκοι είναι τόσοι , ώστε να χωρούν μια μικρή πέτρα στο μέγεθος καρυδιού . Η πέτρα αυτή λέγεται «γουρούνα» . Ένας παίκτης , που εκλέχθηκε με κλήρωση , πρέπει να βάλει τη γουρούνα , σπρώχνοντας τη μ' ένα ραβδί στο λάκκο του κέντρου , οι υπόλοιποι παίκτες βάζουν τη μία άκρη του ραβδιού τους μέσα σε ένα λάκκο και ύστερα αλλάζουν λάκκους , πριν το αντιληφθεί ο οδηγός της «γουρούνας» . Όταν ο οδηγός κατορθώσει να βάλει την άκρη του ραβδιού του σε ένα λάκκο της περιφέρειας , τότε αυτός που μένει χωρίς λάκκο γίνεται οδηγός της «γουρούνας» και το παιχνίδι ξαναρχίζει.

Αλλαγές :

Για το παιχνίδι αυτό χρειάζονται αρκετά παιδιά .

Τα παιδιά μαζεύουν ξυλαράκια . Τα ξυλαράκια αυτά τα αφήνουν σκόρπια στο χώρο που παίζουν . ένα παιδί βγαίνει έξω με κλήρωση. Τα άλλα παιδιά κάθονται πατώντας στα ξυλαράκια τους.

Το παιδί που βγαίνει φωνάζει «αλλαγή» .Αμέσως τα άλλα παιδιά πρέπει να τρέξουν και να σταθούν μπροστά σε διαφορετικό ξυλαράκι από αυτό που βρίσκονταν προηγουμένως, ενώ το

παιδί που φώναξε την αλλαγή τα κυνηγά. Αν κάποιο παιδί δεν καταφέρει να φτάσει κάποιο άλλο ξυλαράκι και πιαστεί, παίρνει τη θέση αυτού που φωνάζει και το παιχνίδι συνεχίζεται.

Σουραϊμ - Σουραϊμ :

Είναι οι δύο ομάδες στημένες απέναντι. Ένα παιδί είναι «μάννα» . Τα άλλα παιδιά έχουν πάρει ονόματα πουλιών, λουλουδιών, ζώων , ότι έχουν αποφασίσει όλοι μαζί . Το ίδιο κάνει και η άλλη ομάδα.

Κατόπιν η «μάννα» από τη μία ομάδα πάει και κλείνει τα μάτια ενός παιδιού από την άλλη ομάδα και φωνάζει με το όνομα ενός πουλιού π.χ. ένα παιδί από τη δική της ομάδα.

Αυτό έρχεται και χτυπάει ελαφρά τα χέρια του άλλου που έχει κλειστά τα μάτια . Κατόπιν επιστρέφει στη θέση του . Η «μάννα» ανοίγει τα μάτια του παιδιού που έκλεινε με τα χέρια της και οι άλλοι της ομάδας της κάνουν «μπιτζ» για να παραπλανήσουν το παιδί , που ανοίγει τα μάτια του και προσπαθεί να μαντέψει ποιος ήταν. Αν το βρει τον παίρνουν η ομάδα του, αν όχι, παίρνουν αυτόν οι άλλοι. Και συνεχίζεται με την άλλη «μάννα» να κάνει το ίδιο , μέχρι να μείνει μια ομάδα με ένα παιδί, οπότε νίκησαν οι άλλοι .

Ο τρίτος περισσεύει :

Χώρα προέλευσης : Ρωσία

Παίρνουν μέρος : 12ως 20 παίκτες

Ηλικία : από 7 χρονών

Τα παιδιά ανά ζευγάρια (είναι πίσω από τον άλλον με μέτωπο στον κύκλο), στέκονται γύρω από τον κύκλο. Δύο παιδιά είναι εκτός κύκλου και το ένα κυνηγάει το άλλο. Ο κυνηγός μπορεί να κόψει τον κύκλο και να μπει μέσα για να περάσει από την άλλη μεριά.

Το θήραμα τρέχει πάντα κυκλικά, πίσω από τα ζευγάρια. Για να προστατευτεί πρέπει να μπει μπροστά από κάποιο ζευγάρι , οπότε ο πίσω του ζευγαριού πρέπει να τρέξει για να μην τον πιάσει ο κυνηγός και κάνει και αυτός το ίδιο. Αν ο κυνηγός πιάσει κάποιο παιδί, τότε εκείνος γίνεται κυνηγός και συνεχίζεται το παιχνίδι.

Μπαμπέτα – Νίκη :

(Ένα παραδοσιακό παιχνίδι από την πρώην ΕΣΣΔ)

Τα παιδιά χωρίζονται σε δύο ομάδες. Ορίζουν μια απόσταση 15 μέτρων περίπου. Παίρνουν μια μπάλα ποδοσφαίρου και την κόβουν σε 15 κύκλους (κομμάτια). Γράφουν από τη μια μεριά τους αριθμούς από το 1 έως το 15 και το βάζουν στο χώρο που όρισαν από την ανάποδη μεριά, έτσι ώστε να μην φαίνονται οι αριθμοί .

Η πρώτη ομάδα χωρίζεται σε δύο υποομάδες , που παίρνουν θέση, η μία στην αρχή των 15 μέτρων και η άλλη στο τέλος, όπως και στα μιλάκια . Ρίχνουν τη μπάλα και προσπαθούν να

κάψουν το παιδί που είναι μέσα. Ο παίκτης προσπαθεί να αποφύγει τη μπάλα και ταυτόχρονα να αναποδογυρίσει τα 15 κομμάτια με τους αριθμούς. Αν καεί, βγαίνει και το 'τε συνεχίζει το επόμενο παιδί.

Όταν αποκαλυφθούν όλοι οι αριθμοί, τότε ο παίκτης προσπαθεί να βάλει τα αριθμημένα κομμάτια το ένα πάνω στο άλλο σε σωστή αριθμητική σειρά. Εφόσον τα καταφέρει, μετράει ως το 15, προσπαθώντας να μην το κάψει η μπάλα και τελειώνοντας το μέτρημα φωνάζει «ΜΠΑΜΠΕΤΑ», που σημαίνει ΝΙΚΗ.

Το Τζαμί :

Μαζεύονται πολλά παιδιά και χωρίζονται σε δύο ομάδες με ίσα άτομα η κάθε μία. Κάνουν ένα μεγάλο κύκλο και ένα μικρό στη μέση. Μέσα στο μικρό κύκλο βάζουν πέντε κεραμίδια. Στην περιφέρεια του 1^{ου} κύκλου καθορίζουν ένα σημείο, στο οποίο τραβούν μια γραμμή. Κατά μήκος αυτής της γραμμής στέκονται τα παιδιά της ομάδας που ρίχνουν, δηλαδή σημαδεύουν τα κεραμίδια με ένα τόπι.

Όποια ομάδα ρίξει κάτω όλα τα κεραμίδια φεύγει, ενώ όλη η άλλη ομάδα στρώνει μέσα στο μικρό κύκλο τα κεραμίδια. Αν στη διάρκεια που η δεύτερη ομάδα φτιάχνει τα κεραμίδια, προλάβει η πρώτη και επιστρέψει στη γραμμή, και πάρει θέση βολής και χτυπήσει με το τόπι έστω και ένα παιδί της άλλης ομάδας, η ομάδα αυτή καίγεται και χάνει. Αντίθετα, αν η πρώτη ομάδα προλάβει να στήσει τα κεραμίδια, όπως ήταν, τότε νικάει.

Το τσιλίκι :

Το τσιλίκι παίζεται με δύο ή περισσότερα παιδιά. Για να παιχτεί το παιχνίδι χρειάζονται δύο ξύλινες βέργες, μία μακριά 60-70 εκ. περίπου (τσιλίκα) και μία μικρή 10-20 εκ. περίπου (τσιλίκι), που είναι ξυσμένο όπως το μολύβι μας στις δύο άκρες του.

Τα παιδιά βάζουν σημάδι ρίχνοντας πέτρες και όποιος το πλησιάσει περισσότερο αρχίζει πρώτος. Αυτός λοιπόν βάζει πάνω από μία μικρή εσοχή στο έδαφος το τσιλίκι, παράλληλα προς το έδαφος, και έχοντας τα άλλα παιδιά απέναντί του, ρίχνει με την τσιλίκα το τσιλίκι, όσο πιο μακριά μπορεί, προσέχοντας όμως να μην το πιάσουν τα άλλα παιδιά.

Αν το πιάσει ένα από τα παιδιά, τότε πηγαίνει αυτό το παιδί να ρίξει το τσιλίκι και εκείνος που το έριξε πριν, αλλάζει θέση και πηγαίνει απέναντί με τα άλλα παιδιά. Αν δεν το πιάσει κανείς, τότε κάποιος απ' τους απέναντι ρίχνει το τσιλίκι για αν χτυπήσει την τσιλίκα, που την τοποθετεί εκείνος που έριξε το τσιλίκι οριζόντια στο έδαφος και αν τη χτυπήσει αυτός παίρνει τη θέση αυτού που έριχνε και αλλάζουν θέσεις.

Αν δεν χτυπήσουν τη τσιλίκα, τότε ο κύριος παίχτης βάζοντας το τσιλίκι σε ένα σημείο κοντά στην εσοχή, χτυπάει το τσιλίκι με την τσιλίκα του σε μία άκρη του και αυτό ανασηκώνεται ψηλά. Κατόπιν ο παίχτης αν το χτυπήσει μία φορά δυνατά τότε μετράει την

απόσταση από το μέρος που το ' ριξε μέχρι το σημείο που έπεσε με τη τσίλικα του και όποιο νούμερο βρει , αυτό είναι οι πόντοι που κέρδισε . Επίσης αν πριν χτυπήσει το τσίλικι του για να το στείλει μακριά, το χτυπήσει άλλη μια φορά (συνολικά 2) τότε τους πόντους, τους μετράει με το τσίλικι και όχι με τη τσίλικα. Και αν το χτυπήσει δύο φορές (συνολικά 3), τότε οι πόντοι μετράνε με το διπλάσιο νούμερο που βρίσκεται μετρώντας την απόσταση με το τσίλικι κ.ο.κ..

ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΔΑΣΚΑΛΟΙ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΜΑΣ

Α' Τάξη :

1. Γεωργακάκη Ιφυγένεια	11. Πανέλα Στυλιανή
2. Γκαϊντατζής Κωνσταντίνος	12. Παπαδόπουλος Χαράλαμπος
3. Ισνιού Φατιμέ	13. Ρούπας Παντελής – Αλέξανδρος
4. Κατριτζής Χουσεΐν	14. Σεϊνίδου Παναγιώτα
5. Κυριακοπούλου Ειρήνη- Ασπασία	15. Σιταρίδου Ελένη
6. Μοσχοπούλου Σουλτάνα	16. Σταμκόπουλος Μάρκος
7. Μουλγκέτσι Οδυσσέας	17. Στανίτσας Απόστολος
8. Μπέκα Πασχαλίνα	18. Τσαλαμπάνα Νικολέτα – Ζωή
9. Μπινιόλα Μαρία	19. Χασάνογλου Ερντάλ
10. Ξανθοπούλου Λυδία	

Β' Τάξη :

1. Αναγνωστάκης Παναγιώτης
2. Βαλκάνη Χριστίνα
3. Δερμουτζίδης Θεοδόσιος
4. Καλαούζη Κωνσταντίνα
5. Κατιρτζής Μεχμέτ
6. Μελίδης Χρυσοβαλάντης
7. Μεμέτογλου Μπενδριέ
8. Παναγιωτίδου Σταυρούλα
9. Παπαδόπουλος Γρηγόριος
10. Παπαδόπουλος Κωνσταντίνος

11. Παπαδοπούλου Ελένη
12. Παραλίκα Σοφία – Δέσποινα
13. Περμαντόγια Αγγελική
14. Πετράκης Πέτρος
15. Σαμαράς Αντώνιος
16. Σιδηροπούλου Μαρία - Ελένη
17. Ταμπουρά Αρετή
18. Ταμπουρά Γεωργία
19. Τζουμακάρης Λιροϊ – Λεωνίδας
20. Χρυσικός Νικόλαος

Γ' Τάξη :

1. Βαμβακάς Παναγιώτης
2. Ελευθεριάδου Μαρία
3. Ιντζέ Σερντάλ
4. Κάνουρας Θωμάς
5. Κουτρούδη Δήμητρα
6. Κουτσογιάνης Γεώργιος
7. Λιμάνι Αργκίτ
8. Μεμέτογλου Μαξούμ
9. Μήτραινα Γεωργία
10. Μπαγιώκας Νικόλαος
11. Παναγιωτόπουλος Θωμάς

12. Παραπούρας Δημήτριος
13. Πούλιου Παναγιώτα
14. Σαντίδης Χρήστος
15. Τριανταφύλλου Ελένη
16. Φωτιάδου Χριστίνα – Ιωάννα

Δ' Τάξη :

1. Βαλκάνη Άννα	10. Πανέλα Δέσποινα
2. Γούργος Κωνσταντίνος	11. Πέτσας Χρήστος
3. Ζησοπούλου Αντωνία	12. Σαμαράς Παναγιώτης
4. Κάους Ραφαέλα	13. Σουγιουλτζή Δήμητρα
5. Κατιρτζή Φειμέ	14. Στεφούλη Δήμητρα
6. Μανδρέλας Γρηγόριος	15. Τερζίδου Στεργιανή
7. Μαρτζέλου Κυριακή	16. Τζιανοπούλου Δέσποινα
8. Μεμέτογλου Νετζαντίν	17. Γραϊανοπούλου Ανδρονίκη-Ραφαέλα
9. Μπέκα Ελισάβετ	18. Τσόκου Ιωάννα
	19. Χατζηγεωργίου Παύλος

Ε' Τάξη :

01. Θεοφρονίδου Μαρία
02. Παπανίκος Κωνσταντίνος
03. Παράσχου Αθανασία
04. Περμαντόγια Αλέξανδρος
05. Πέτσας Ιωάννης
06. Πουλιοπούλου Κωνσταντίνα
07. Σισμανίδης Νικόλαος
08. Σμαράγδου Ευφροσύνη
09. Σταμκόπουλος Μάρκος

10. Σταμκοπούλου Δήμητρα
11. Στριάκα Χαρίκλεια
12. Τζουμακάρης Στέφανος
13. Τόζα Ελένη
14. Τουρλακίδου Ελισάβετ-Κωνσταντίνα
15. Τσακίρη Ελισάβετ
16. Φώτογλου Γεωργία
17. Χαλάτς Ρετζέπ
18. Χαριτοπούλου Ειρήνη
19. Χατζηγεωργίου Ευδοξία

ΣΤ' Τάξη :

01. Αναστασοπούλου Γιώτα
02. Βαλκάνης Απόστολος
03. Γκαϊταντζής Χρήστος
04. Γούργου Εριφύλη
05. Ελευθεριάδης Κωνσταντίνος
06. Θεοφρονίδης Θεόπεμπτος
07. Ισνιού Τουντζάη
08. Μανδρέλας Ναούμ
09. Νταράκα Δομνηκή
10. Πανέλας Ελευθέριος
11. Περεσιάδης Δημήτριος – Νεκτάριος
12. Πέτσας Ιωάννης
13. Πομάκης Εμμανουήλ
14. Τριανταφύλλου Ευάγγελος
15. Τσαλαμπάνας Γεώργιος
16. Χουριέτ Σεμπαντήν

01. Δούκα Μαρία
02. Ιντζέ Χουσεϊν
03. Κάνουρας Βύρων
04. Μελίδου Ευθυμία
05. Μπαμπαλή Μεσουρέ
06. Παπαδόπουλος Θέμης
07. Πέtkος Δημοσθένης
08. Πιτσικόπουλος Αντώνης
09. Ρούπας Άγγελος
10. Στεφανοπούλου Πηνελόπη
11. Συροπούλου Κυριακή
12. Φωτιάδης Κωνσταντίνος
13. Χασάνογλου Σεραφετίν
14. Χρυσικός Ξενοφών

ΟΙ ΔΑΣΚΑΛΟΙ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΜΑΣ

01. Γρηγοριάδου Παρασκευή - Διευθύντρια
02. Δημητράκη Δήμητρα – Α' Τάξη
03. Ζαμανίκου Μαρία - Β' Τάξη
04. Γεωργίτσογλου Ελισσάβητ – Γ' Τάξη
05. Κουκότσικα Πασχαλιά – Δ' Τάξη
06. Ταγκαλίδου Ανθούλα – Ε' Τάξη
07. Στανίτσα Μαρία – ΣΤ' 1 Τάξη
08. Ταμπουράς Δημήτριος – ΣΤ' 2 Τάξη
09. Χαρέλα Κατερίνα – Γυμνάστρια
10. Στάμμου Μαρία – Γυμνάστρια
11. Αμπατζής Βασίλειος – Γυμναστής
12. Εξάρχου Δέσποινα – καθ. Αγγλικών
13. Ζήνας Ιωάννης – Δάσκαλος ολοήμερου

Λ.Σ. ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΓΟΝΕΩΝ & ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ 7^{ου} ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

01. Καραβιώτη Βαγγελιώ
02. Μπέκας Κωνσταντίνος
03. Πατρόνη Μαρία
04. Τζιανοπούλου Μαρία
05. Κούγκα Μαρία
06. Φώτογλου Παντελής
07. Στεφούλης Θύμιος
08. Δούκα Ελένη
09. Μαντίκου Φράζω

Βιβλιογραφία

- ``Τ' ΑΝΤΕΤΙΑ ΜΑΣ`` - Ήθη και έθιμα από το Ρουμλούκι.
Δημήτριος Α. Πανταζόπουλος , Αλεξάνδρεια 2001
- <http://almyros.vlahoi.net/vecipies.htm>
- <http://mikrasia/ivepage.gr>
- <http://thrakiveria.gr/content/view/173/14>
- <http://users.att.sch.gr/grfilip/games/game>
- [http://3luk-polishn.thess.sch.gr/Olympiaki paideia](http://3luk-polishn.thess.sch.gr/Olympiaki_paideia)
- Προφορικές συνεντεύξεις από τα μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων των Συλλόγων